

REPUBLIKA

ROK XVII.

ŁÓDŹ, ŚRODA, 7-go CZERWCA 1939 ROKU

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 155

Gen. Gamelin w Londynie

Jednolite dowództwo
wojsk francuskich i
angielskich. — Anglia
jest przygotowana do
akcji zbrojnej na kon-
tynencie

Paryż, 6 czerwca. (PAT). Naczelny wódz armii francuskiej, generał Gamelin, któremu towarzyszy pułkownik Petitbon, opuścił dziś Paryż udając się z OFICJALNA WIZYTA DO LONDYNU. Gen. Gamelin zabawić ma w Anglii do piątku.

Z wyjazdem gen. Gamelin do Londynu zbiegło się uchwalenie przez wtorkową radę ministrów dekretu z mocą ustawy o tytułach najwyższych władz wojskowych i morskich. Według tego dekretu gen. Gamelin, który dotąd nosił tytuł szefa sztabu obrony narodowej, otrzymuje tytuł NACZELNEGO WODZA ARMII LĄDOWEJ, zachowując poza tym tytuł poprzedni.

EXPRESS
WIECZORNY
podaje o godz. 12 w południe
najnowsze
wiadomości
polityczne

W związku z wyjazdem gen. Gamelin do Londynu, na łamach prasy poruszone jest dziś zagadnienie

JEDNOLITEGO DOWÓDZTWA
WOJSK FRANCUSKICH I ANGIELSKICH NA WYPADEK KONFLIKTU.

Londyn, 6 czerwca. (PAT). Gen. Gamelin przybył na dworzec Victoria o godz. 15.38. Na dworcu witała gościa francuskiego honorowa kompania grenadierów gwardii królewskiej, zaś orkiestra gwardii odegrała Marsyliankę.

Wokół stacji zgromadziła się kilku-

tysięczna rzesza publiczności londyńskiej, serdecznie manifestującej na cześć gościa francuskiego.

Paryż, 6 czerwca. (PAT). Nadzwyczajny wysłannik „Paris Soir” p. Bertrand de Juvenel pisze, że

OPINIA ANGIELSKA CAŁKOWICIE AKCEPTUJE ZASADĘ JEDNOLITEGO DOWÓDZTWA.

Dziennikarz podaje przy tym interesujące szczegóły na temat współpracy wojsk francuskich i angielskich przed wojną europejską. Pisze on, iż koncep-

cję wysłania wojsk angielskich do Francji narzucił rządowi angielskiemu generał Henry Wilson. Dysponował on wówczas 80 batalionami.

Z chwilą uformowania 6 dywizji, jeszcze na 3 lata przed wojną europejską, pisze korespondent, gen. Wilson w porozumieniu z kolejowymi władzami francuskimi przygotował plan transportów wojsk angielskich.

Niestety, w roku zeszłym, pisze korespondent, czyniąc aluzję do groźby konfliktu z powodu Czechosłowacji nie istniały podobne przygotowania wojskowe ze strony Anglii.

Anglia dysponowała tylko 66-ma batalionami, które nie były zupełnie przygotowane do ekspedycji. Mówiono wówczas, że Anglia może dostarczyć Francji tylko dwie dywizje. OBECNIE

SYTUACJA ZOSTAŁA ZUPEŁNIE ZMIENIONA. ANGIELSKIE CZYNNIKI WOJSKOWE SA GOTOWE ODRAZU DO WIELKIEJ AKCJI NA KONTYNENCIE

GENERALICJA ANGIELSKA, AKCEPTUJE JUŻ OBECNIE ZASADĘ JEDNOLITEGO DOWÓDZTWA.

gdy tymczasem w czasie wielkiej wojny dopiero pod koniec roku 1918 zostało to zrealizowane.

Paryż — Londyn — Moskwa

Rokowania dyplomatyczne trwają

Paryż, 6 czerwca. (PAT). Głównym tematem obrad wtorkowego posiedzenia rady ministrów było przemówienie min. Bonnet, poświęcone głównie omówieniu sprawy rokowań dyplomatycznych angielsko-francusko - sowieckich.

Min. Bonnet zapoznał swoich kolegów z pełnym tekstem odpowiedzi sowieckiej, podkreślając raz jeszcze, iż nie chodzi tu o jakiś kontrprojekt sowiecki, lecz o pewną korektę projektu francuskiego.

Z kolei minister Bonnet zapoznał ra-

dę ministrów z projektami kilku formuł kompromisowych, które zostały opracowane w Paryżu, które mogłyby doprowadzić do uzgodnienia punktów widzenia Paryża, Londynu i Moskwy.

Nad tymi formułami wywiązała się dyskusja, z której wynika, iż w pierwszym rzędzie należy doprowadzić do uzgodnienia poglądów między Paryżem a Londynem, z tym, iż ostateczna decyzja leży w rękach Anglii, poczym nowe propozycje francusko-angielskie, już ostatecznie uzgodnione, zostaną przedłożone Moskwie.

HITLER ZNÓW GROZI PAŃSTWOM ZACHODNIM

„ostrzega“ je przed atakiem na Rzeszę. — Wojownicze mowy kanclerza i Goeringa z okazji powrotu legionu niemieckiego z Hiszpanii

Berlin, 7 czerwca. (Pat) Podczas uroczystości powitania legionu „Condora“ w Berlinie, wygłosił kanclerz Hitler przemówienie, w którym zobrazował historię współdziałania niemieckich sił zbrojnych z wojskami gen. Franco.

Po zwykłym ataku na demokracie zachodnie, które nie chciały przez cały czas wojny domowej zrozumieć właściwych intencji niemieckich, kanclerz Hitler oświadczył, iż udzielając pomocy bolszewizmowi hiszpańskiemu walczącemu z lewicowskim, widział w tym największy sposób zabezpieczenia interesów nietylko Niemiec, ale i całej cywilizowanej Europy.

Międzynarodowe plutokracje, które zabrały Niemcom ich kolonie, są — zdaniem kanclerza Hitlera — najmniej powołane do podejrzenia Rzeszy o chęć zawładnięcia Hiszpanią. Napiętnowawszy raz jeszcze „politykę okrażania“ Niemiec, kanclerz Hitler dał wyraz swej wierze w solidarność i węzły ideologiczne łączące Włochy z Niemcami. Zławił to po raz pierwszy — mówił kanclerz — wystąpiło w konkretnej for-

mie w Hiszpanii.

Złożywszy hołd czynom wojennym żołnierzy niemieckich walczących w Hiszpanii,

kanclerz Hitler ostrzegł „propagatorów

okrażania“ przed zamachem na Rzeszę i jej przyjaciół i na zakończenie wzniósł okrzyk na cześć gen. Franco, Mussoliniego oraz narodów hiszpańskiego i włoskiego.

Berlin, 7 czerwca.

(Pat) Po defiladzie legionu „Condora“ odbył się t. zw. „apel zwycięstwa“ Legion wypełnił plac przed zamkiem (Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Nowa gra Berlina

Niemcy usiłują poderwać zaufanie między Paryżem, Londynem i Warszawą

BERLIN, 6 czerwca

(PAT) W ciągu trzech dni ostatnich wygłoszone zostały po dwie mowy polityczne przez najodpowiedzialniejszych czynniki polityki niemieckiej — kanclerza Hitlera i feldmarszałka Goeringa.

Stwierdzić należy, że wszystkie te cztery wystąpienia miały jako podkład znaczenie czysto wojskowe. W pierwszym wypadku zwrócił się kanclerz do b. kombatantów, w drugim zaś przemawiał zarówno on jak i Goering do żołnierzy niemieckich, wracających z frontu hiszpańskiego.

Charakter tych przemówień był czysto militarny. Celem ich było przekonanie własnego społeczeństwa o potęgę broni niemieckiej, jak i obudzenie w nim ducha, jeśli zaś chodzi o zagranicę, to przekonanie jej raz jeszcze o gotowości bojowej Trzeciej Rzeszy.

Zwracają również w kołach obserwatorów zagranicznych uwagę, że ataki w przemówieniach Hitlera i Goeringa kierowane były wyłącznie przeciw Zachodowi. Słowo „Polska“ ani żadna aluzja do niej nie padły ani razu.

W kołach tych przypuszczają, że tego rodzaju taktyka ma na celu stworzenie pewnych pozorów. Równocześnie podsuwane są obserwatorom francuskim informacje, jakoby rząd brytyjski próbował już ostatnio trzykrotnie nawiązać bezpośrednie kontakty polityczne z Berlinem.

Obszewując te poczynania, dojść można do wniosku, że rząd Rzeszy stosuje taktykę, przez którą chciałby doprowadzić do poderwania zaufania między Paryżem, Londynem i Warszawą.

Sprawca zamachu na księżnę Kentu

przesłuchany został przez policję. — Strzelał, „aby.. zwrócić na siebie uwagę“

LONDYN, 6 czerwca (PAT) Wczoraj wieczorem około godz. 21-ej, gdy księżna Kentu wsiadła na placu Belgrave do samochodu, zamierzając udać się z jedną damą dworu do kina, tuż KOŁO SAMOCHODU PRZELECIAŁA KULA, oddana z bliska.

W chwili potem, policja aresztowała człowieka siedzącego niedaleko na rowerze, przy chodniku. Znalaziono przy nim strzelbę, w której był jeden tylko na ból.

KSIEŻNA KENTU NIE WIEDZIAŁA NAWET, ŻE DO SAMOCHODU JEJ DANO STRZAŁ — i dopiero, gdy powróciła do domu przed północą, została o tym powiadomiona.

Istnieje przypuszczenie, że sprawca strzału chciał w ten sposób zwrócić na siebie uwagę.

LONDYN, 6 czerwca (United Press) Wczorajszy incydent przed pałacem księstwa Kentu skłonił

Scotland Yard do wydania nowych zarządzeń w sprawie OSOBISTEJ OCHRONY POLICYJNEJ DLA WSZYSTKICH CZŁONKÓW RODZINY KRÓLEWSKIEJ.

Od wczoraj wieczorem pałac księstwa Kentu strzeżony jest przez czterech policjantów umundurowanych i dwóch wywiadowców.

Wiadomość o ZAMACHU NA KSIEŻNĘ KENTU, która cieszy się w Anglii ogromną popularnością, wywołała wielkie podniecenie opinii publicznej. Księżna Kentu była pierwszą osobą z rodziny królewskiej na którą dokonano zamachu od roku 1936, kiedy OBLAKANY STRZELAŁ DO KSIECIA WINDSORU, ÓWCZESNEGO KRÓLA EDWARDA VIII.

Opinia przypuszczała pierwotnie, iż ZAMACH JEST DZIEŁEM IRLANDZKIEJ ORGANIZACJI TERORYSTYCZNEJ. Przypominano, że zamierzona podróż

księcia i księżnej Kentu do Północnej Irlandii była już dwa razy odraczana, z powodu wiadomości o planowanych zamachach terrorystów irlandzkich.

Dotychczasowe dochodzenia wykazały jednak, iż ZAMACHU DOKONAŁ CZŁOWIEK PRZYBYŁY ZALEDWIE PRZED PARU TYGODNIAMI Z ZAGRANICY.

Podjęte zatem, że zamach był dziełem „Irlandzkiej armii republikańskiej“ upadło.

LONDYN, 6 czerwca (PAT) Aresztowany wczoraj wieczorem w pobliżu pałacu księżnej Kentu osobnik stanął dzisiaj przed trybunałem policyjnym w Westminsterze.

Osobnik ten nazwiskiem Lawlor, liczący lat 45, przyznał, iż znaleziona strzelba jest jego własnością. Poza tym nie uczynił żadnych dalszych wyjaśnień.

Na razie zatrzymano go w areszcie pod zarzutem posiadania broni bez pozwolenia do czasu przesłuchania naocznych świadków zamachu

Hitler znów grozi państwom zachodnim

(Dokończenie).

Zwracał uwagę oddział wojskowych włoskich i hiszpańskich. Kanclerz Hitler przybył w towarzystwie marszałka Goeringa oraz byłych dowódców legionu, w mundurach hiszpańskich.

Obok ostatniego dowódcy legionu gen Richthofena zwracał uwagę gen. Sperrle, którego nazwisko najczęściej jest cytowane w związku z poszczególnymi operacjami wojsk hiszpańskich w wojnie domowej.

Marszałek Goering złożył raport kanclerzowi i wygłosił przemówienie, po którym zabrał głos kanclerz Hitler. Po apelu kanclerz wrócił do arcybiskupa kanclerskiego, a legion odmaszerował do Doberritzu.

Siła legionu, który wraz z oddziałami marynarki wojennej i lotnictwa brał udział w defiladzie, obliczana jest na 20 tysięcy.

Neapol, 6 czerwca (Pat) Powracające z Hiszpanii oddziały włoskie zostały dziś przed południem wyokrętowane w porcie Neapolu poczym przedefilowały przed królem Wiktorem Emanuelem, który dziś rano przybył do Neapolu.

Podczas defilady w towarzystwie króla znajdował się przybyły z oddziałami włoskimi hiszpański minister spraw wewnętrznych Suner, minister Ciano, oraz naczelny dowódca wojsk włoskich walczących w Hiszpanii, gen. Garbarrá. Defiladzie przyglądała się liczna publiczność.

JUGOSŁAWIA NIE PÓJDZIE Z NIEMCAMI

W Belgradzie nic nie wiedzą o rzekomym projekcie zawarcia z Berlinem paktu o nieagresji

Białogród, 6 czerwca (United Press) W tutejszych kołach politycznych nic nie wiadomo w sprawie rzekomych ofert niemieckich dotyczących zawarcia jugosłowiańsko-niemieckiego paktu neutralności wzgl. paktu o nieagresję.

Oświadczają tu poza tym, że wszelkie oznaki zdają się wskazywać na utrzymanie przez regenta ks. Pawła zasadniczej linii polityki jugosłowiańskiej podczas rozmów w Berlinie, podobnie jak swego czasu podczas rozmów rzymskich. Polityka zagraniczna Jugostawii

nie ulegnie więc zasadniczym zmianom i jak dotychczas polegać będzie na utrzymaniu równowagi między państwami osi a partnerami ententy bałkańskiej t. j. Rumunii, Grecją i Turcją, które to państwa, jak wiadomo, związane są mniej lub więcej ściśle z Anglią i Francją.

Polityka zbliżenia do mocarstw osi byłaby wśród ludności Jugostawii wysoce niepopularna. Zwraca uwagę fakt, że także prasa jugosłowiańska, nawet podczas wizyty regenta ks. Pawła w Berlinie, dawała pośrednio wyraz przyjaznym uczuciom w stosunku do Anglii i Francji.

Białogród, 6 czerwca (Pat) W czasie pobytu w Białogrodzie włoskiego ministra komunikacji Benni, rewizytującego jugosłowiańskiego ministra komunikacji dra Spaho, który w ub. r. bawił w Rzymie, rozważana będzie sprawa powierzenia Włochom elektryfikacji ważnego odcinka kolejowego Suszak-Serbska Morawica, łączącego Sławonie z morzem adriatyckim, oraz sprawa dostaw włoskiego taboru motorowego dla kolei jugosłowiańskich. Obie te transakcje znalazłyby swe rozwiązanie w ramach proponowanej przez Włochy długoterminowej pożyczki.

Wielkie zbrojenia Szwajcarii

Miliard franków na cele obrony

BERN, 6 czerwca (PAT) Letnia sesja izb parlamentu szwajcarskiego, która została otwarta w poniedziałek wieczorem, miała się zająć jako najważniejszym zagadnieniem, przedłożeniem rady federalnej, przewidującym otwarcie nowych kredytów wojskowych w wysokości 190 mln. fr., jako pierwszej raty przewidzianych ogółem 350 milionów.

Dotychczas uchwalono już na nadzwyczajne wydatki wojskowe 650 mln.

fr. Ogółem zatem nadzwyczajne kredyty wojskowe osiągną 1 miliard fr. szwajc. W czasie dzisiejszej dyskusji zabrał głos radca federalny Minger, szef departamentu wojskowego i udzielił zgromadzeniu narodowemu wyjaśnienia co do obecnego stanu zbrojeń szwajcarskich.

Minger podkreśliwszy postępy poczynione w dziedzinie uzbrojenia i rezerw amunicyjnych, stwierdził, że główną troską departamentu wojskowego jest

obecnie organizacja aktywnej obrony przeciwlotniczej.

Na obronę tę przeznaczono 75 mln. fr., na fortyfikacje przeznaczono 52 mln. franków.

Fortyfikacje te są już przeważnie ukończone, a kredyty służąć mają na uzupełnienie uzbrojenia i td. Po dalszej dyskusji zgromadzenie narodowe przyjęło jednogłośnie 121 głosami przedłożenie rady federalnej.

Przeciw prześladowaniu uchodźców w Palestynie

Ostre wystąpienie pos. Wedgewooda w Izbie Gmin i odpowiedź min. Macdonalda

Londyn, 6 czerwca. Poseł Wedgewood zgłosił w Izbie Gmin ostrą interpelację z powodu traktowania nielegalnych imigrantów w Palestynie. Poseł Wedgewood wskazał z oburzeniem na to, iż rząd angażuje specjalnych ludzi dla „brudnej roboty“ śledzenia uchodźców i gromadzenia informacji o oczekiwanych transportach uchodźców.

Poseł Wedgewood skarżył się też na to, że w obozach dla uchodźców w Palestynie internowani są traktowani „gorzej niż w Dachau“. Poseł Wedgewood sądzi, iż tego rodzaju niewolnictwa nie jest dopuszczalne w obecnych czasach. Poseł Wedgewood powołał się też na to, że admiralca brytyjska zawsze przestrzegala zasady, iż niewolnik, który dostał się na okręt brytyjski, odzyskuje wolność.

Jakże ta szlachetna zasada da się pogodzić z obecnym postępowaniem wobec uchodźców, którzy usiłują dostać się do Palestyny. Okrutne traktowanie uchodźców obraża zasady huma-

nitaryzmu i nie jest godne rządu angielskiego z r. 1939 — zakończył swe wywody poseł Wedgewood.

Min. Malcolm MacDonald po interpelacji posła Wedgewooda zabrał głos, aby osłabić wrażenie ostrych zarzutów przeciwko administracji Palestyny. — Rząd angielski — oświadczył Malcolm MacDonald — potępi jak najostrzej prześladowania Żydów w pewnych krajach i szuka terytoriów, gdzie ci prześladowani mogliby znaleźć schronienie.

Rząd angielski sądzi, że wchodzi przy tym w rachubę również Palestyna, lecz rząd jest przekonany, że Palestyna nie zdoła rozwiązać całokształtu zagadnienia uchodźców. Pamiętać należy, iż prowadzona jest na wielką skalę akcja przemycania do Palestyny nielegalnych imigrantów.

Wedgewood: — Mam nadzieję, że akcja ta uwieczniona będzie powodzeniem. Żydzi mają prawo łamać nielegalne ograniczenia.

Malcolm MacDonald kontynuując swe przemówienie wskazał, że akcję tę

wyzyskują spekulanci, którzy wyludniają u emigrantów ostatni grosz. Należy też pamiętać, że nielegalna imigracja obejmuje nie tylko Żydów niemieckich, lecz również rumuńskich i polskich. Chodzi o wiele tysięcy osób. Rząd będzie nadal realizował swą taktykę na tym odcinku.

Nowe starcia japońsko-sowieckie

na pograniczu Mandżurii. — Oddział sowiecki został odparty

Tokio, 6 czerwca. (Pat) Według doniesień prasy, w dniu wczorajszym wydarzył się nowy incydent na granicy mandżursko-sowieckiej.

Oddział sowiecki w sile około 200 ludzi przekroczył miał wczoraj przed południem granicę mandżurską w pobliżu miejscowości Lotoszan Wzgórze Wielbłądzie, o 15 km na południe od miejscowości Czanglingtse, gdzie jak

wiadomo, w sobotę doszło do drobnej utarczki oddziałów granicznych. Jak donoszą źródła japońskie, oddział sowiecki po krótkiej walce został odparty przez mandżurskie oddziały graniczne pozostawiając jednego zabitego podoficera oraz pięciu rannych żołnierzy. W ręce oddziałów japońskich dostało się kilka karabinów oraz jeden karabin maszynowy.

Dr. Leon Szaierowicz
CHOROBY WEWNĘTRZNE
KRYNICA
pensjonat VOGLA

Zwiększenie zatrudnienia na robotach publicznych

Wczorajsze posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów

Warszawa, 6 czerwca (Pat) W dniu 6 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. wicepreziera inż. Kwiatkowskiego posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, poświęcone omówieniu wytycznych prac gospodarczych na najbliższy okres.

W szczególności komitet ekonomiczny przeprowadził dyskusję nad sytuacją na rynku pracy oraz nad wytycznymi polityki zbożowej w kampanii 1939/1940 r. W zakresie pierwszego zagadnienia stwierdzono, że dotychczasowa akcja Fuaduszu Pracy i akcja inwestycyjna do szczególnych resortów pozwoliła już na zwiększenie zatrudnienia na robotach publicznych do 227 tys. osób na dzień 31.5 r.b. Cyfra ta w najbliższym tygodniu ulegnie dalszemu zwiększeniu, a to wobec uruchomienia przez min. skarbu większych kredytów inwestycyjnych, zmniejszonych nieco dla resortów gospodarczych w okresie kwietnia i pierwszej połowy maja.

Co się tyczy drugiego zagadnienia, w najbliższych dniach będzie ono przedmiotem dalszych pracowań. Ponadto komitet ekonomiczny zatwierdził szereg spraw bieżących.

Amb. Raczyński u Chamberlaina i Halifaxa

Londyn, 6 czerwca.

(Pat) Dziś w południe ambasador Raczyński odwiedził lorda Halifaxa, a następnie w towarzystwie brytyjskiego ministra spraw zagranicznych udał się do domu premiera. Premier Chamberlain odbył z ambasadorem polskim dłuższą rozmowę.

Angielski kauczuk i cyna dla Polski

LONDYN, 6 czerwca

(United Press) W tutejszych kołach gospodarczych spodziewają się w niedługim czasie nawiązania rozmów polsko-angielskich w sprawie dostawy niektórych surowców, a zwłaszcza kauczuku i cyny dla Polski.

Warunki dostawy wspomnianych surowców mają ułatwić Polsce stworzenie odpowiednich zapasów.

Londyn, 6 czerwca

(Pat) Samolot bombardujący, należący do brytyjskich sił lotniczych spadł na wysokości Tentsmuir w pobliżu Saint Andrews. Trzech członków załogi zginęło.

Dr. DAFOE zaleca mydło na olejku oliwkowym

Wobec przedwczesnego urodzenia się Pięcioraczek Kanadyjskich tylko olejek oliwkowy był dostatecznie łagodny dla ich skóry! Później Dr Dafoe z największą starannością wybrał dla nich mydło. Wybór jego padł na Palmolive, mydło na olejku oliwkowym! Przykład ten powinien być naśladowany przez każdą kobietę, która dba o skórę swego dziecka i własną cerę. Używaj mydła Palmolive do codziennej kąpieli.

Dr. Dafoe lekarz-opiekun pięcioraczek.

Ra-ta-ta! Trudno znaleźć sprytniejszych małych muzyków niż śliczne Pięcioraczki. Matki oczarowane są ich piękną, różową cerą — osiągniętą dzięki mydłu Palmolive zaleconemu przez dra Dafoe. Użyj sama dwa razy dziennie mydła Palmolive w sposób następujący: Masuj głęboko w porę jego ciepłą, obfitą pianę; po chwili spłóć najpierw letnią później zimną wodą. Wkrótce spostrzeżesz wyniki. Upewnij się, że otrzymujesz prawdziwe mydło Palmolive, obficie wyposażone w olejek oliwkowy. Istnieje w sprzedaży wiele bezwartościowych naśladowstw!

Dla zabezpieczenia mydła od uszkodzenia zamiast drukowanych prospektów używamy do opakowania białej tekturki.

USTAWA O STANIE WOJENNYM i zawieszeniu swobód obywatelskich w czasie wojny uchwalona została wczoraj przez Sejm

Warszawa, 6 czerwca.

Dziś przed południem odbyło się w obecności członków rządu z p. premierem gen. Składkowskiem na czele plenarne posiedzenie sejmu.

Na wstępie w pierwszym czytaniu odesłano do komisji spraw zagranicznych ustawę o ratyfikacji porozumienia z Finlandią o cleniu serów i torniów pochodzenia fińskiego, a do komisji oświatowej — projekt ustawy, złożony przez p. Budzanowskiego o publicznych bibliotekach oświatowych.

Sprawozdawca pos. Deryng referował

PROJEKT USTAWY O STANIE WOJENNYM

Dotychczas obowiązuje w tej materii rozporządzenie Prezydenta R. P. z roku 1928, które było związane z poprzednią konstytucją. Wobec ogłoszenia nowej konstytucji trzeba było zmienić dotychczasowe przepisy o stanie wyjątkowym i o stanie wojennym.

Prezydent, według projektu ustawy, zarządza stan wojenny na wniosek rady ministrów, uchwalony z inicjatywy ministra spraw wojskowych. Ustawa kładzie nacisk na to, że ogłoszenie stanu wojennego powinno być obwieszczone w gminach oraz w siedzibie władzy powiatowej i wojewódzkiej. W ten sposób ustawa nie zadawała się fikcją, że obywatele znają ustawy, z chwilą gdy są ogłoszone w Dzienniku Ustaw, lecz skutecznie dąży do rzeczywistej takiej znajomości.

OGRODZENIA SWOBÓD OBYWATELSKICH W CZASIE STANU WOJENNEGO

Co się tyczy ograniczenia swobód obywatelskich, to trzeba podkreślić, że nasza konstytucja nie zna przeciwstawności między prawami obywateli, a prawem państwa.

Szczególne warunki podczas prowadzenia wojny wymagają innej formy współdziałania obywateli z państwem. Istotą problemu nie jest takie, czy inne ograniczenie swobód, lecz znalezienie właściwych form współpracy jednostki ze zbiorowością podczas trwania wojny. Chodzi o to, ażeby zapewnić państwu maksymalną sprawność organizacyjną w takiej sytuacji oraz maksymalną siłę obrony. Według art. 2 ustawy

ZARZĄDZENIE STANU WOJENNEGO Z MOCY SAMEGO PRAWA POCIĄGA ZA SOBĄ ZAWIESZENIE SWOBÓD OBYWATELSKICH,

wskazanych w art. 3 — 7 ustawy o stanie wyjątkowym. Ustawa jednak niniejsza wprowadza zastrzeżenia w porów-

naniu z ustawą o stanie wyjątkowym.

Dalsze przepisy upoważniają ministra spraw wewnętrznych do wydawania rozporządzeń i zarządzeń wyjątkowych podczas stanu wojennego, a w okresie zaopatrzenia ludności przyznają takie prawo ministrowi rolnictwa, w zakresie zdrowia publicznego ministrowi opieki społecznej, przy czym zarządzenia obu tych ministrów powinny być wydawane w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych.

Następnie ustawa przewiduje możliwość przekazywania władzom wojskowym funkcji cywilnych władz administracyjnych, jeżeli sytuacja tego wymaga. Ustawa przewiduje też możliwość wprowadzenia sądów doraźnych uchwałą rady ministrów. Takleu postępowaniu doraźnemu można poddać wszelkie zbrodnie i występki niebezpieczne ze stanowiska obrony państwa, chociaż nie były objęte rozporządzeniem z r. 1928 o sądach doraźnych.

Projekt ustawy przyjęto w obu czy-

taniach.

Pos. Orłowski referował następnie PROJEKT USTAWY O SZCZEGÓLNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ W PRZYPADKACH ZBIEGOSTWA DO NIEPRZYJACIELA LUB POZA GRANICE PAŃSTWA.

Projekt ten przyjęto z poprawkami komisji.

Po referacji pos. Ostrowskiego przyjęto bez dyskusji projekt ustawy o uznaniu nazwisk przybranych podczas służby wojskowej.

W toku dyskusji nad projektem ustawy o uporządkowaniu długów rolniczych przemawiał również p. wicepremier Kwiatkowski.

Zabierał głos również pos. Józwiak z Poznania, który zupełnie niespodziewanie zaatakował ludność żydowską, wskazując, iż „Żydzi nie są pozytywnie ustosunkowani do naszego państwa, czego najlepszym dowodem jest ich stosunek do akcji Pożyczki Obrony Przeciwniczej”.

Ta insynuacja posła Józwiaka wywołała gwałtowne protesty ze strony posłów żydowskich, oraz następujące oświadczenie koła żydowskiego złożone przez pos. dr. Schwarzbarta:

„Pos. Józwiak zarzucił w dniu dzisiejszym mieszczaństwu żydowskiemu, że nie spełniło ono swego obowiązku podczas subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwniczej. Odpieramy kategorycznie twierdzenie posła Józwiaka, w całości zupełnie niezgodne z prawdą. Trzeba zły woli w najwyższym stopniu, aby wobec wymowy cyfr zarzuty takie postawić. Oficjalne cyfry wskazują bowiem na to, że społeczeństwo żydowskie spełniło swój obowiązek w stopniu o wiele wyższym ponad ustaloną normę.

Wobec takiej rozbieżności twierdzenia pos. Józwiaka z prawdą, określamy jego zarzut, jako wręcz fałszywy i wytłumaczony chyba tylko znaną tendencją pos. Józwiaka.”

Interpelacja pos. dr. Sommersteina do min. oświaty w sprawie ghetta ławkowego i utraty roku studiów przez studentów Żydów

Warszawa, 6 czerwca

Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu pos. dr. Sommerstein zgłosił interpelację do ministra oświaty w sprawie utraty roku studiów przez studentów Żydów na III roku wydziału prawa Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Pos. dr. Sommerstein w interpelacji swej stwierdza, iż na III roku wydziału prawa U.J.P. prof. Roman Rybarski od-

mawia podpisów, stwierdzających obecność słuchaczy na jego wykładach tym studentom Żydom, którzy nie usiedli w odrębnych ławkach, lecz wysłuchali wykładów stojąc.

Brak podpisów prof. Rybarskiego uniemożliwia licznej grupie studentów-Żydów przystępowanie do egzaminu rocznego, a tym samym powoduje dla nich utratę całego roku studiów.

Pos. dr. Sommerstein wskazuje, że młodzież żydowska przeciwstawia się t. zw. ghetta ławkowemu, jako dyskryminacji uwłaczającej godności narodowej i osobistej.

Niedopuszczalne jest więc — pisze dr. Sommerstein w swej interpelacji — represja za to, gdyż w ten sposób realizowałyby się hasło numerus nullus, zmierzające do zupełnego usunięcia studentów Żydów z wyższych uczelni.

W tym stanie rzeczy dr. Sommerstein zapytuje ministra oświaty, czy znane mu są opisane wypadki, co zamierza uczynić, ażeby grupie studentów Żydów, zapewnić możliwość przystąpienia do egzaminu rocznego i jakie zamierza wydać zarządzenia przeciw stosowaniu przymusu w stosunku do studentów Żydów, broniących swych praw, swej godności narodowej i osobistej.

Oficerowie angielscy, aresztowani przez Japończyków, oskarżeni zostali o szpiegostwo

Tokio, 6 czerwca.

(Pat) Agencja Domei donosi, że aresztowani w dniu 15 maja przez żandarmerię japońską płk Spear, attache wojskowy ambasady angielskiej w Czongking i por. Cooper, oskarżeni są o szpiegostwo. Zwiedzali oni strefę zajęta przez Japończyków.

Według doniesień japońskich z Tientsinu, tamtejszy konsul generalny W. Brytanii udzielił wczoraj władzom japońskim odpowiedzi na demarche japońską z dnia 31 maja br. żądającą, aby władze koncesji międzynarodowej

Tientsinie wydały kilku Chińczyków, podejrzanych o zamordowanie dyrektora jednego z banków chińskich, Czeng-Szi Kanga, uchodzącego za męża zaufania Japończyków.

Konsul brytyjski zakomunikował wczoraj władzom japońskim, że zarząd koncesji nie może zgodzić się na wydanie Chińczyków, podejrzanych o powyższe morderstwo, ponieważ, zdaniem zarządu, brak jest dostatecznych podstaw mogących dowieść, kto był sprawcą morderstwa.

Wielki pożar w Bukareszcie

BUKARESZT, 6 czerwca

(PAT) W poniedziałek wybuchł olbrzymi pożar w jednym z największych tutejszych składów, zawierających duże ilości bawełny, kawy, towarów kolonialnych i owoców południowych. Szko- dy przekraczają 10 milionów lei.

NAUKI PRZESZŁOŚCI

Vox populi — przysłowiowe upostaciowanie krystalicznej prawdy — w pewnych wypadkach ma skłonności do zbytniego upraszczania spraw skomplikowanych. Jeszcze dwa miesiące temu vox populi święcie wierzył w sukcesy Hitlera i wróżył mu świetną przyszłość. Na każdy głos rzeczowej krytyki, opinia przeciętna odpowiadała:

— Widzicie przecież sami, że każde przedsięwzięcie świetnie mu się udaje! W. Brytania boi się go. Francja drży. Rosja nie ruszy się. Nie ma rady — Hitler wygrał Europę, a Niemcy dominować będą na świecie.

Ten skoncentrowany defetyzm był bardzo popularny nie tylko wśród szerokich mas, pociągniętych ostatnio do zainteresowań politycznych, ale i wśród ludzi bardziej w tej dziedzinie wyrobionych. Defetystów było mnóstwo w publicystyce, polityce i dyplomacji. Im dalej na zachód — tym więcej.

Kiedy w marcu dokonana się przemiana angielskiej taktyki politycznej okazało się, że ten defetyzm był zupełnie nieuzasadniony. Jedno za drugim, następowały energiczne posunięcia państw demokratycznych. Po kilku tygodniach było zupełnie jasne, że przytłaczająca przewaga jest po stronie frontu antyniemieckiego. Widzimy, jak z każdym dniem zacieśniają się szeregi narodów, które zdecydowały się za wszelką cenę położyć kres bezczelności i arogancji, z jaką narody socjalizm traktuje sobie żywotne interesy innych narodów, nie mówiąc już o grabieży à la Czechosłowacja...

Wobec oczywistych przemian, zmienił się i vox populi. Dziś jest już zrozumiałe dla wszystkich, że Niemcy doprawdy złapały się w potrzask, że są skrepowane, a w razie prowokacji — narażone na śmiertelne niebezpieczeństwo i katastrofę.

Rzecz jasna, że nie można tego stanu rzeczy traktować lekkomyślnie. Niemcy nie są jeszcze „ugotowane”. Nie obawiając się ich zupełnie, nie trzeba ich lekceważyć. Zdajemy sobie dokładnie sprawę z braków aprowizacyjnych, technicznych, finansowych, socjalnych, z wszelkich innych, jakie panują w Niemczech. Niemniej jednak każdy, kto lekcewałby potęgę niemiecką, siłę uderzenia, albo zdolność wytrwania, kto nie doceniałby przeciwnika, byłby z pewnością pozbawiony zmysłu rzeczywistości...

Nie braliśmy udziału w powszechnej fali defetyzmu, ale też dlatego możemy dziś uniknąć przesady hurra-optimistycznej. Sprowadzamy sprawy do mianownika obiektywnego, i dlatego powiadamy:

— Nie „zarzucimy Niemców w czapki”, ale też nie ustąpimy im w ciężkiej walce gdyby doszło do rozprawy. Na razie do tej rozprawy nie jest jeszcze blisko i tymczasem odbywa się próba sił nerwów w zupełnie innej dziedzinie: gospodarczej i finansowej. I tutaj też dotrzynamy im pola, wystrzegając się, zresztą, zwycięstw na papierze i „na gębę”. Spokojem i porządkiem, równowagą i zimną krwią, beznamietnością i decyzją — zwyciężamy Niemców już dzisiaj. Albowiem zdawało się im tam w Berlinie, że wystarczy mocno zagrozić, aby

u nas zaczął się rozkład... Okazało się, że nastąpiło stężenie, konsolidacja i trwały opór... To jest już znaczna część zwycięstwa.

Blisko od roku, a najmocniej w okresie kryzysów: wrzesniowego i marcowego, kiedy vox populi zapowiadał rychłą wojnę, broniliśmy też pokojowych t.j. twierdziliśmy, iż do rozgrywki zbrojnej nie dojdzie. Opieraliśmy się na ścisłych przesłankach politycznych i okazało się, że racja była po naszej stronie.

Dzisiaj nie zmieniliśmy stanowiska. Pomimo wielomównych zapowiedzi — na jesieni! — ten termin nie przemawia nam do przekonania. Wojny i rewolucje zapowiedziane przeważnie nie dochodzą do skutku, bo przygotowuje się nie jedna strona, ale dwie. Sądźmy raczej, że ta zapowiedź jest jeszcze jednym rodzajem broni z niemieckiego arsenału, aby narazić na szwank nasze nerwy i cierpliwość, wyczerpać, zmęczyć i, wreszcie, zmusić do ustępstw...

Latem r. 1932, kiedy przywatna armia Hitlera w Niemczech (wyposażona za pieniądze niemieckiego i angielskiego przemysłu) była już gotowa wraz z ciężką artylerią, tankami i eskadrami samolotów, „wódz” zapragnął objąć władzę. Nie przewidział tylko tego, że oprze się temu stary, bardzo stary prezydent i marszałek Hindenburg. Starzec oświadczył krótko, ale uparcie, że kapralowi władzy nie odda. Wówczas kpt. Röhm, zamordowany później przyjaciel i dawny zwierzchnik Hitlera, otoczył Berlin kordonem wojsk bronzowych i czekał na hasło do ataku.

Ale Hitler nie dał hasła. Wezwał do siebie Röhma i odbył z nim długą rozmowę, której echa dopiero teraz, po wielu latach, wydostały się na świat. Na zapytanie Röhma, czemu Hitler

sprzeciwia się akcji zbrojnej, „wódz” odpowiedział:

— Nie zdajesz sobie zupełnie sprawy z mojej taktyki, która doprowadziła do takich sukcesów, że w najbliższych miesiącach obejmiemy władzę. SA nie będzie atakowała Berlina, bo nasze wojska nie są do ataku. Sama koncentracja naszych ludzi, imponująca karłość bronzowej armii, groza eskadry samolotów — wszystko to jest przeznaczone na to, aby podminować odwagę przeciwnika, zahypnotyzować go, wygrać przed tym jeszcze, aniżeli zmierzły się siły. Jesteśmy już tak daleko zaawansowani, że nie mam najmniejszego zamiaru ryzykować. Przecież obecnie tamci też mają siłę! Atakując ich, zmuszę ich do oporu i mogę przegrać. Grożąc im tylko, muszę wygrać.

Przytoczyliśmy tutaj zapomniany już szczegół dawnej historii jedynie w tym celu, aby przypomnieć, że taktyka Hitlera była zawsze ta sama, zarówno w polityce wewnętrznej jak i zagranicznej. Jest to człowiek, który wierzy w potęgę propagandy najbardziej ze wszystkich ludzi na świecie. Nie jest to człowiek ryzykujący wojny. W całej jego biografii nie mamy ani jednego przykładu, ażeby Hitler dokonał czegoś przemocą. Odwrotnie: każda akcja rozpoczęta, natychmiast się u niego załamuje, gdy tylko spotka się z oporem...

Cofniemy się do czasów jeszcze dawniejszych: rok 1923 — słynny pucz w piwni monachijskiej. Do sali Bürgerbraukeller, gdzie zgromadzeni byli generałowie i ministrowie bawarscy, na czele oddziału SA wtargnął Hitler. Jeden jedyny strzał w powietrze. Wśród ciszy i zdumienia, nieznaną prawie nikomu „wódz” ogłasza rewolucję narodową i żąda, ażeby wszyscy dobrzy partyjanci przyłączyli się do jego ruchu.

Pierwszy przyłącza się Ludendorff, za nim inni. Przez godzinę panuje sielanka.

Kiedy rano panowie generałowie i ministrowie obudzili się — nadeszły refleksje. Kazali uwięzić Hitlera. Na ulicach Monachium doszło do starcia między 6.000 uzbrojonymi SA a kilkuset policjantami. Na czele oddziałów SA szli: Hitler, Ludendorff i Streicher. Hitler — jak później sam zeznawał przed sądem — nie pragnął rozlewu krwi. Był przekonany, że policja na widok jego samego i Ludendorffa złoży broń. Ale policja zamiast tego dała salwę. Pucz był skończony. SA nie dotrzymała człości siły zbrojnej. Hitler został aresztowany i osadzony.

Nie ma żadnych obiektywnych danych, według których możnaby sądzić, iż kanclerz Rzeszy da teraz hasło do rozpaczliwej i beznadziejnej wojny. Mówi się często o tym, że w otoczeniu Hitlera wzięła górę wojownicza klika. I to jest nieprawda. Wszyscy ludzie dookoła Hitlera porobili zawrotne, nieprawdopodobne kariery. Z wyjątkiem jednego Goeringa ci zniszczonych szarż oficerowie, nauczyciele, komiwojażerowie, sekretarze gminni, urzędnicy bankowi, drugorzędni adwokaci i trzeciorzędni dziennikarze nigdy w życiu nie marzyli o takich stanowiskach i sukcesach. Nie widać wśród nich żadnych tendencji ekspansyjnych, ale raczej chęć umocnienia i utrwalenia tego, co zdobyli. Wojna jest dla nich ryzykiem stuprocentowym: mogą stracić wszystko, a nie mogą już nic zyskać.

Dlatego sądźmy, że to wszystko co się dziś w Berlinie odbywa i co się jeszcze odbywać będzie, jest zamierzeniem szantażowym a nie zamierzeniem wojowym.

Mobilizacja przemysłowa w St. Zjednoczonych

10 tys. fabryk przygotowano do specjalnych zadań na wypadek wojny

Waszyngton, 6 czerwca (United Press) Jak oświadczył płk. J. H. Burns z ministerstwa wojny 10.000 fabryk jest już przygotowanych dla mobilizacji przemysłowej na wypadek wojny.

Jak oświadczył pułkownik Borns, w normalnych warunkach przedstawienie produkcji przemysłu na potrzeby wojny wymagałoby 12 miesięcy. Dzięki zmobilizowaniu 10.000 fabryk, będzie można czas ten znacznie skrócić.

Komisja sekretariatu stanu dla spraw wojny zwiedziła 20.600 fabryk, badając ich możliwości produkcyjne. Z kolei

udzielono tym fabrykom wskazówek, co do zakresu i rozmiarów wymaganej od nich w czasie wojny produkcji, wyznaczając zarazem ceny wyrobów. 10.000 fabryk akceptowało wyznaczony im program. W ten sposób mobilizacja dokonała się bez żadnego przymusu na zasadzie dobrowolnych umów.

Jak zapewnił dalej płk. Burns, żadne państwo na świecie nie potrafi dokonać mobilizacji przemysłowej w większym zakresie.

Minister wojny Woodring uzasadniał w komisji wojskowej izby reprezentantów przedłożenie rządowe o kredy-

tach w wysokości 300 milionów dolarów na wzmocnienie lotnictwa i podniesienie liczby samolotów, pierwszej linii do 6000.

Woodring oświadczył, że program wzmocnienia zbrojeń, opracowany z inicjatywy Roosevelta, jest koniecznością wobec nowych nadzwyczajnych postępów techniki wojennej, a nie tylko wobec groźby wybuchu wojny w Europie lub na Dalekim Wschodzie.

Waszyngton, 6 czerwca (Pat) Prezydent Roosevelt mianował dziś admirała Leahy gubernatorem Portoryco na miejsce Winshipa, który podał się do dymisji.

Nominacja admirała Leahy podkreśla znaczenie wojskowe, jakie przywiązuje Stany Zjednoczone do obszaru morskiego Antylów.

Zarząd przymusowy nad zakładami Hohenlohego

ustanowił sąd grodzki w Katowicach. — Milionowe zaległości podatkowe

Katowice, 6 czerwca (Pat) „Polska Zachodnia” donosi:

Przed 2 tygodniami wezwały sady śląskie na wniosek Prokuratury Jeneralnej R.P., spółkę akc. zakłady Hohenlohego o zapłatę zaległych wierzytelności skarbu państwa. Globalna suma należności skarbu państwa od firmy wynosi ponad 3 miliony złotych.

Wezwania były uczynione pod zagrożeniem wprowadzenia zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem, w razie

niedopełnienia obowiązku zapłaty w przepisanym okresie 14 dni.

Gdy wezwania o zapłatę pozostały bezskuteczne, sąd grodzki w Katowicach wprowadził dn. 6 czerwca zarząd przymusowy nad całym przedsiębiorstwem S.A. zakłady Hohenlohego w Wełnowcu.

To posunięcie egzekucyjne dotyczy wszystkich nieruchomości, kopalń, zakładów, urządzeń i t.d., należących do spółki. Zarządca przymusowym ustanowiony został przez sąd grodzki w Katowicach dr. Jan Zieleniewski z Siemianowic.

Kara śmierci za defraudacje

Moskwa, 6 czerwca. (Pat) Moskiewski sąd miejski skazał na karę śmierci przez rozstrzelanie szewca i dwóch jego współników na 10 lat więzienia każdego.

Szajka zdefraudowała w ciągu 2 lat w różnych instytucjach około 100.000 rubli.

Surowy ten wyrok wskazuje na szerzenie się korupcji wśród pracowników i na konieczność walki z nią środkami drakońskimi.

Z dzieł Łodzi

Dnia 7 czerwca 1919 roku bawił po raz pierwszy w Łodzi po listopadzie 1918 r. przedstawiciel rządu minister spraw wojskowych, gen. Leśniewski. Przybył on specjalnym pociągiem z Warszawy, powitany przez kompanie honorową na dworcu, dowódcę okręgu wojskowego, gen. Osieńskiego i ks. prałata Buczyńskiego, dziekana wojskowego. Po śniadaniu w kasyne oficerskiej, mieszczącym się naonczas w gmachu dowództwa wojskowego przy Alei Kościuszki Nr. 4, minister udał się na nabożeństwo do kościoła św. Stanisława Kostki, po nabożeństwie odbyła się defilada, którą prowadził ówczesny szef artylerii płk. Jastrzębski. Po defiladzie minister Leśniewski dokonał lustracji wszystkich biur wojskowych i koszar wojskowych. Wieczorem odjechał do stolicy z powrotem. Była to pierwsza wizyta polskiego ministra w naszym mieście.

Tegoż dnia dowództwo okręgu wojskowego opublikowało w prasie żalobną wiadomość o śmierci bohatera pułku „Dzieci Łódzkich” kpt. Sutowskiego, jednego z najwaleczniejszych oficerów tego pułku. Kpt. Sutowski poległ nad Styrem pod wsią Polonne, broniąc całosci granic Rzeczypospolitej przed obcą, wrażą przemocą.

Czerwiec

7

Środa

Dziś Roberta
Jutro Boże Ciało

Wschód słońca	3.18
Zachód słońca	19.52
Wschód księżyca	23.18
Zachód księżyca	9.01
Długość dnia	16.54
Przybyło dnia	8.54

Krótkie wiadomości

104 DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM wyjechało na kolonie letnie, zorganizowane przez robotnicze towarzystwo przyjaciół dzieci. W drugim turnusie, który rozpocznie się po zakończeniu roku szkolnego, wyjedzie znacznie większa liczba dzieci, by podreperować swe zdrowie.

28 POŻARÓW ZANOTOWANO w ŁODZI w ub. miesiącu. I-szy oddział straży interweniował 8 razy, II-gi oddział — 9 razy, III — 13 razy, IV — 6 razy, V — 4 razy, 26 pluton szkolny 5 razy i V oddział fabryczny 1 raz. Największe nasilenie pożarowe zanotowano w godzinach od 8-ej do 17-ej.

1720 OSÓB LECZYŁO SIĘ w ostatnim kwartale w szpitalach, prewatoriach i sanatoriach miejskich, zaś 1708 osób leczono się w szpitalach, zakładach i schroniskach społecznych, na zlecenie wydziału zdrowia publicznego. Na ogólną liczbę chorych przypada tylko około 30 proc. placących za kurację.

SIEDM NOWNYCH PRZEDSIĘBIORSTW przemysłowych zarejestrowano na rozprawie komisyjnej wydziału przemysłowego zarządu miejskiego, między inn. 1 nawijalnię, 1 snowalnię, 1 zmianę mechanicznej skrzepalni, 1 mech. wytwórnice czotek i przyborów tkackich, 1 mechaniczną ślusarnię i t. d.

LUSTRACJA SANITARNA zakładów fryzjerskich przeprowadzona będzie w bieżącym tygodniu. Szczególna uwaga zwrócona będzie na zakłady, znajdujące się na bocznych ulicach i na peryferiach miasta, a to ze względu na liczne ostatnio skargi, iż w zakładach tych panuje anty-sanitarny stan.

DZIŚ, 7 CZERWCA ZGŁOSIĆ SIE WINNI przed komisją poborową Nr. 1 przy ul. Ogrodowej 34, mężczyźni rocznika 1919 i młodsi — absolwenci szkół średnich, położonych na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatów, a mianowicie miejskiej szkoły handlowej i państwowej szkoły techniczno-przemysłowej.

Pożar nowego dworca w Warszawie

Części hali pastwą ognia. — Zawalenie się kilku konstrukcyj wewnętrznych. — P. premier Składkowski kierował akcją ratunkową. Pociągi dochodzą do stacji Warszawa-Zachodnia

Warszawa, 6 czerwca. Dziś, o godz. 6 rano, wybuchł na wysokości 8 piętra w jednej z hal nowego Dworca Głównego pożar.

Ogień powstał od aparatów spawalniczych i, objawiając drewniane rusztowanie oraz izolację korkową, którą wyłożone są ściany, zaczął się szybko rozszerzać. Przerażeni spawalnicy wszczęli alarm i wkrótce opuścili swe stanowiska, widząc niemożność lokalnego opanowania ognia.

Tymczasem wiatr i palne materiały sprzyjały szerzeniu się płomienia. Nad halą na wprost ul. Poznańskiej, wysoko klebił się dym.

Nadjechały II i III oddziały straży pożarnej, potem inne.

Wkrótce nadjechał P. PREMIER SKŁADKOWSKI, KTÓRY OSOBIŚCIE KIEROWAŁ AKCJĄ RATUNKOWĄ.

Tymczasem ogień szerzył się z szaloną szybkością.

Od wysokiej temperatury zaczęły pękać rury betonowe a żelazne wiązania były już rozgrzane do czerwoności.

Akcja straży była niezmiernie utrudniona. Pierwotne źródło ognia, do którego za wszelką cenę trzeba było dotrzeć, były pod samym dachem, a tymczasem ogień szerzył się ku dołowi, rujnując wiązania i nadwątlając konstrukcję.

Wkrótce po wkróceniu na dach sąsiedniej hali pierwszego oddziału strażaków zawalił się pierwszy strop GRZEBIAC POD GRUZAMI STRAŻAKÓW JANA SOKOLICZA I MIECZYSLAWA KAMODĘ.

Jednocześnie z akcją ratunkową usiłowano dotrzeć do przygnięconych belkami żelaznymi, rusztowaniem i betonem ofiar obowiązku, co się też częściowo udało.

Prócz straży — wszystkich oddziałów — przybyli na miejsce prokurator, sędziowie śledczy i liczne oddziały policji z gen. Kordian-Zamorskim na czele.

Ok. godziny wpół do dziesiątej połączonym i pracującym w najwyższym niebezpieczeństwie oddziałom strażacko-sapersko-policyjnym udało się dotrzeć do dna rumowiska, pod którym leżał strażak Mieczysław Kamoda. Gdy, pracując z całą ostrożnością, podważono ostatnie belki i żelastwa, do ratujących odezwał się trochę tylko przestraszony, ale zdrowy i cały, a nawet wesół Kamoda. Ocalenie swe, jak mówił, zawdzięcza temu, że w chwili upadku znalazł się pod stosunkowo solidnym daszkiem, który utworzył się nad nim z żelaza, kawałów betonu i uratował go od zmiżdżenia.

Następnie dotarło do drugiego strażaka, Jana Sokolicza. Tu los okazał się bezwzględny: z pod gruzów wydobyto zmiżdżone zwłoki.

Tymczasem akcja ratunkowa trwała dalej. Choć główne źródło ognia wygaszono, ratunek był bardzo utrudniony, gdyż żar docierał stopniowo do licznych butli z tlenem, których spawalnicy nie zdołali unieść. Butle te, wybuchając, podsycały co chwila lokalne wybuchy ognia, który był szybko likwidowany.

ZNACZNA CZĘŚĆ WNĘTRZA PRZYSZYŁYCH HAL NOWEGO DWORCA ZOSTAŁA ZNISZCZONA LUB ZAWALONA,

obrazy i inne ozdoby o charakterze artystyczno-muzealnym są bądź nadpalone, bądź zalane wodą. Wiele wyższych konstrukcji runęło, jak również trzy ściany wewnętrzne. Z zewnętrznych przyszyłego dworca nie ucierpiała w sposób widoczny żadna i stoją one, jak poprzednio, niczym nie świadcząc o zniszczeniu,

Dekoracja bohaterskich strażaków

Wykończenie dworca ulegnie opóźnieniu tylko o 4 miesiące

Warszawa, 6 czerwca. P. premier Składkowski wystosował dziś rano do pana prezydenta m. st. Warszawy pismo następujące:

Stwierdziłem bohaterstwo i poświęcenie bez granic straży pożarnej m. st. Warszawy, biorącej udział w gaszeniu pożaru dworca Głównego w Warszawie w godzinach rannych 6 czerwca rb. wobec czego polecam panu przedstawić najbardziej ofiarnych i dzielnych strażaków do następujących odznaczeń:

2 Złote Krzyże Zasługi, 10 srebrnych Krzyży Zasługi, 50 brązowych Krzyży Zasługi.

Odnaczeni mają być wszyscy strażacy, biorący udział w oddziale ratowniczym przy wydobywaniu zasypanego strażaka.

Dekoracji dokonam osobiście na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego o godz. 8 rano dn. 7 czerwca br. Rannych strażaków dekorować będą w szpitalu.

(—) Sławoj Składkowski minister.

WARSZAWA, 6 czerwca

W godzinach popołudniowych w czasie przerwy w posiedzeniu Senatu członkowie komisji budżetowej i komisji komunikacyjnej pod przewodnictwem wicemarszałka dr. Surzyńskiego udali się na warszawski Dworzec Główny, gdzie kierownik budowy inż. Kudełski oprowadził ich po miejscu katastrofy, informując szczegółowo o jej przebiegu i skutkach jakże połączony ona z sobą zarówno w kosztach jak i w czasie wykonania budowy.

Według opinii fachowców, straty wynoszą około 500.000 zł. a opóźnienie w wykończeniu budowy Dworca Głównego wyniesie około 4 miesiące.

Jak wiadomo, Dworzec Główny miał być wykończony na kwiecień 1940 roku.

Posiedzenie rady miejskiej

zwołane na 22 b. m.

Jak się dowiadujemy, po dość długiej przerwie, zwołane ma być plenarne posiedzenie rady miejskiej na dzień 22 bm.

Długa przerwa w pracach rady miejskiej motywowana jest tym, że nie było większej ilości spraw, wymagających zatwierdzenia rady miejskiej — jak wiadomo, nowa ustawa samorządowa, nadaje magistratowi dość duże uprawnienia — a nadto w myśl ustawy

posiedzenia mogą być zwoływane tylko raz w miesiącu.

Posiedzenie to, które prawdopodobnie będzie już ostatnie przed feriami letnimi poprzedzone będzie posiedzeniami komisji radzieckich: finansowo-budżetowej i do spraw ogólnych. Na porządku dziennym znajdzie się gros spraw, rozpatrywanych ostatnio przez kolegium magistratu. (i)

Grand-Kino

Pocz. 4, 6, 8 i 10
2-GI TYDZIEŃ!

DZIEJE GRZECHU

wg. Stefana Żeromskiego

CENY MIEJSC ZNIŻONE: III—1.09, II—1.50, I—2.20 na wszystkie seanse.

oraz PULSA KREM URODA

chronią znakomicie cerę
FR. PULS S.A. WARSZAWA

dokonywanym wewnątrz. Najważniejsze jest to, że

NIE UCIERPIAŁ ŻADEN Z DOLNYCH PERONÓW DWORCA GŁÓWNEGO bowiem strop nad nimi jest cały i nigdzie nie poddał się ani żarowi, ani zwałom które padały z góry. Pewne nieznaczne zarysowania zaobserwowano tylko na 4-ym peronie.

Władze kolejowe wydały TYMCZASOWE ZARZĄDZENIE O RUCHU,

według którego pociągi dalekobieżne parowe z lewego brzegu Wisły przyjmowane będą i odchodziły w drogę z Dworca Gdańskiego i na Dw. Gdański.

Pociągi elektryczne lewego brzegu Wisły i wszystkie pociągi parowe z linii radomskiej — na i z dworca Warszawa Zachodnia.

Pociągi elektryczne z prawego brzegu Wisły na Dw. Wschodni ze Wschodni.

Ze stacji Warszawa-Zachodnia do P. Narutowicza uruchomione zostały autobusy miejskie.

Prócz zabitego Jana Sokolicza, ciężko ranni są strażak Leon Koczarski, który spadł z rusztowania, oraz Wojciech Doman. Ponadto ciężko ranni są oficerowie straży por. Klepa i ppór. Jerzy Jasiński. Również lekko poparzeni są przygodni ratownicy Jan Bochenek i Józef Kopyczyński oraz Kamoda, o którego cudownym ocaleniu piszemy wyżej.

WARSZAWA, 6 czerwca.

(PAT) Dyrekcja okręgowa kolei państwowych w Warszawie z ważnością natychmiastową wstrzymała aż do odwołania odpraw osobowe bagażu, przesyłek ekspresowych za i stami przewozowymi ze stacji i do stacji Warszawa Główna osobowa. Bagaże i przesyłki, już przyjęte do Warszawy Głównej osobowej, będą zatrzymane i wydane na stacjach węzła warszawskiego odpowiednio do kierunków. Podróżnych, posiadających bilety od i do stacji Warszawa Główna, przewozić się będzie bez żadnej dopłaty od lub do dowolnego dworca węzła warszawskiego odpowiedniego kierunku.

P. wojewoda Józewski

na lustracji w Rawie Mazowieckiej

We wtorek 6 czerwca Pan Wojewoda Łódzki Henryk Józewski w towarzystwie Inspektora Starostw p. M. Bużańskiego przybył do Rawy Mazowieckiej gdzie dokonał lustracji biur Starostwa Powiatowego.

Następnie Pan Wojewoda brał udział w obradach zjazdu wójtów, burmistrzów i sekretarzy gminnych.

Pan Wojewoda interesował się stanem rolnictwa na terenie powiatu. Żyjącem społecznym wsi oraz informował się o aktualnych potrzebach i bolączkach osiedli wiejskich i miejskich powiatu.

Jak prowadzą propagandę Anglicy

Uczennica łódzkiego gimnazjum laureatką konkursu ambasady angielskiej w Warszawie

Pojęcie propagandy, szerzonej przez państwo, kojarzy się w naszych umysłach z propagandą niemiecką i z metodami, stosowanymi przez ministra Goebelsa. Jak wiemy — metody te polegają niemal wyłącznie na zawsze niewybrednych napaściach na inne kraje i na ich instytucje. Przez radio niemieckie, w liennikach niemieckich spotykaliśmy się tylko z tą metodą propagandy.

Że propaganda może być ujmowana prowadzona inaczej, że można nie nadając na nikogo, szerzyć w świecie takim nieśmiertelne wartości swej kultury i że można udostępniać z nimi bezpośrednie zetknięcie rzesz jak najszerzych, a szczególnie młodego pokolenia, o tym świadczą ostatnie poczynania ambasady brytyjskiej choćby w Polsce poczynania propagandowe wysoce interesujące i oparte na zasadach będących odwrotnością systemu niemieckiego.

W marcu r. b. dyrektorzy wszystkich liceów w Polsce, w których wykładany jest język angielski, zostali przez ambasadę angielską w Warszawie zaproszeni do wzięcia poprzez swe uczelnie udziału w oryginalnym konkursie. Ambasada proponowała przysłanie dla uczniów i uczennic pierwszej klasy licealnej tematu wypracowania konkursowego. W trzygodzinnej pracy szkolnej, a więc większej „klasówce“, młodzież miała zredagować wypracowanie. Prace miały być niez-

włocznie odesłane do ambasady, której specjalna komisja podałaby jej analizę i ocenę. Pięć najlepszych prac miało zostać wyróżnionych. Nagrodą był dwutygodniowy pobyt w Anglii wraz z podróżą w obie strony.

Oczywista, nie było dyrektora liceum, któryby nie wyraził gotowości nie tylko przystąpienia do tego konkursu, ale i przestrzegania jego sumiennego przeprowadzenia.

W końcu marca przybył w zamkniętej kopercie temat. Temat był prosty. „Dlaczego pragnę zwiedzić Anglię?“ — na to pytanie miały odpowiedzieć rzesze młodych adeptów języka angielskiego w całej Polsce.

Wczoraj wyłoniła ambasada brytyjska pięciu laureatów.

Jak się dowiadujemy, w Łodzi jedyną laureatką jest uczennica pierwszej klasy licealnej Gimnazjum Żeńskiego Towarzystwa Szkół Żydowskich — Regina Głębocka.

Posłuchajmy teraz, jak inaczej niż Niemcy rozumieją propagandę Anglicy, temu gronu dorastającej młodzieży pokażą Anglię i zaprezentują swą kulturę.

Od 10 do 24 lipca trwać będzie wycieczka, która wyruszy z Warszawy jako miejsca zbiórki i uda się pod opieką członków ambasady do Londynu.

W Londynie pozostaną nagrodzeni całej tydzień. Zwiedzą oczywista i parla-

ment, i Tower, i City dokładnie i Muzeum Brytyjskie, będą w teatrach, w galerii i t. d.

Program pobytu jest opracowany do kładnie i, oczywiście, w ten sposób, by nie przeciążył młodych turystów. Weekend spędzą młodzi podróżnicy na zamku Windsorskim.

Z Londynu jada laureaci do Oxfordu. W prastarej stolicy wiedz angielskiej pozostanie wycieczka dwa dni. Dwa następne dni spędzą w Stratford-on-Avon, miejscu urodzenia Szekspira, gdzie będą na dorocznym festiwalu szekspirowskim i zwiedzą muzeum tamtejsze.

Podjeżdżać będą młodzież polska i studenci tamtejszych uczelni. Oczywiście, że cała wycieczka będzie przez cały czas pod troskliwą opieką angielskich władz szkolnych.

Nie na tym koniec jednak propagandy, propagandy w najlepszym tego słowa znaczeniu, jaką szerzy Anglia w świecie.

Oto ambasada brytyjska w Warszawie organizuje obecnie dla nauczycieli języka angielskiego w szkołach średnich trzytygodniowy kurs języka i kultury angielskiej. Po dziesięć godzin dziennie mają uczestnicy tego kursu pracować doprawdy w pocie czoła, by przybyć do swych klas z pokaznym bagażem nowych wiadomości z dziedziny anglistyki.

Tak rozumieją propagandę Anglicy. (g)

Mecz ŁKS—ŁTSG odbędzie się w niedzielę

Ł.K.S. zwrócił się w porozumieniu z Ł.T.S.G. do zarządu Łódzkiego Okręgu Związku Piłki Nożnej z prośbą o przeniesienie pierwszego spotkania kwalifikacyjnego Ł.K.S. — Ł.T.S.G. z czwartku na niedzielę, motywując swą prośbę przemęczeniem drużyny, rozegranymi już w bieżącym tygodniu dwoma meczami w turnieju jubileuszowym.

Zarząd Ł.Z.O.P.N. prośbę tę uwzględnił, tak że wyznaczony uprzednio na dzień jutrzejszy pierwszy mecz kwalifikacyjny został odwołany i odbędzie się w niedzielę, 11-go czerwca o godzinie 17.30 na stadionie ŁKS-u. Natomiast drugi mecz kwalifikacyjny między Ł.K.S. a Ł.T.S.G. odbędzie się 17 lub 18 czerwca, przy czym jeden z tych dni muszą ustalić ze sobą zainteresowane kluby. W wypadku, gdyby do 9 czerwca Ł.K.S. i Ł.T.S.G. nie doszły ze sobą w tej sprawie do porozumienia, dokładną datę meczu ustali Ł.Z.O.P.N.

Dalsze mecze tenisowe o mistrzostwo okręgu

W dniu jutrzejszym odbędą się dalsze dwa mecze tenisowe o mistrzostwo drużynowe Łódzkiego Okręgu Związku Tenisowego. W pierwszym meczu półfinałowym z Ł.K.S. zagrają Ł.K.L.T. i Ł.K.S. walczyć będzie w półfinale z Ł.K.L.T.

Mecz Wima — Makabi, który zdecydował się przejść jednej z tych drużyn do finału, odbędzie się jutro na kortach Wimy przy ul. Rokicińskiej Nr. 82 i rozpocznie się o godz. 9-ej rano. Drużyny wystąpią w następujących składach: Wima: Ulrichowska, Banasiak, Skonecki H. i junior Banasiak; Makabi: Landauow, Librach, Feinberg junior Zylberspic i w grze podwójnej dr. Reznik, Kleinman.

Rewia lekkoatletów na stadionie ŁKS

Jutrzejsze zawody lekkoatletyczne na stadionie ŁKS-u, zgrupują na stadionie przy Al. Unii elitę lekkoatletów polskich oraz najlepszych zawodników łódzkich. Z przyjeźdźców pewny jest udział Stanisławskiego, Nojego, Zabierzowskiego, Gassowskiego, Lewandowskiego, Gierutty, Gburczyka i inn. Obok nich wystąpią: Kurpessa, Myszkowski, Galewski, Radwanski, Lange, Anikiejew, Maciaszczyk, Jesse, Ekstein, Agater i cała ekstra-klasa lokalna.

W konkurencjach żeńskich z ciekawością oczekiwany jest występ po długiej przerwie Kwaśniewskiej-Trytkowej, która szybko wraca do swej dawnej formy. Poza tym będą startowały: Słomczewska-Nowakowa, Głażewska, Kreterówna, Peskówna i inn. Atrakcyjna impreza rozpocznie się na stadionie ŁKS-u o godz. 15.30.

Druga rocznica zgonu ś. p. Władysława Kozielskiego

W dniu wczorajszym, jako w drugą rocznicę zgonu, odbyło się w godzinach porannych nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Władysława Kozielskiego, założyciela i pierwszego prezesa Związku Dziennikarzy Sportowych RP. Oddział w Łodzi.

Popołudniu prezydium Związku w gronie kolegów - dziennikarzy złożyło na cmentarzu na grobie ś. p. Wł. Kozielskiego wieniec.

Polska musi być silna i jednolita
To hasło Naczelnego
Wodza realizuje ZWIĄZEK
REZERWISTÓW

„Czystka“ w armii niemieckiej

Kim są usunięci przez Hitlera generałowie

Szerokim echem odbiła się nowa czystka w armii niemieckiej. Szereg wyższych oficerów zostało usuniętych ze służby czynnej. Podamy krótkie sylwetki kilku wybitniejszych z nich generałów.

Jako pierwszego z nich należy wymienić generała von Leeb, stojącego ostatnio na czele centrali rozdziału surowców, będącego jednym z najbliższych realizatorów planu czteroletniego.

W chwili wybuchu wielkiej wojny był on kapitanem sztabu generalnego w dowództwie I. królewskiego bawarskiego korpusu w Monachium. Koniec wojny zastaje go na stanowisku kwatermistrza przy Dowództwie Armii bawarskiego następcy tronu Rupprechta w Gandawie, a więc na stanowisku w hierarchii wojskowej bardzo odpowiedzialnym.

Po „rewolucji“ zostaje w służbie czynnej, dowodzi w Reichwehrze dywizjonem 7 pułku artylerii w Monachium. W czasie hitlerowskiego zamachu generał von Leeb z większą grupą oficerów bawarskich należał do przeciwników hitleryzmu. Niemniej pozostaje w służbie czynnej nadal i, gdy szereg wyższych oficerów zostaje po zamachu usuniętych (gen. Lossow, ppłk. von Berchen), von Leeb zostaje szefem sztabu dowództwa dywizji bawarskiej. W roku 1925 zostaje dowódcą w Cannstatt, a następnie w randze generała brygady dowódcą artylerii bawarskiego okręgu. Szybko posuwa się w karierze wojsko-

wej, dowodzi XV dywizją piechoty w Würzburgu. W roku 1930 zostaje dowódcą VIII okręgu oraz komendantem krajowym Bawarii. W roku 1934 dowódcą 2 grupy w Kassel, po czym przechodzi do centrali rozdziału surowców.

Generał Geyer w chwili wybuchu wojny został odkomenderowany do wielkiego sztabu generalnego w Berlinie ze 119 pułku grenadierów wirtemburskich. W czasie wielkiej wojny piastuje wyłącznie stanowiska sztabowe, ciesząc się dużym uznaniem Ludendorfa. Po klęsce i zawarciu pokoju zostaje dowódcą kompanii, a następnie batalionu w 13 pp. w Sztutgardzie. W roku 1924 zostaje powołany do sztabu V okręgu w Sztutgardzie. Dowódcą okręgu był wówczas generał Reinhardt, a szefem sztabu płk. Blomberg. W roku 1927 zostaje w randze podpułkownika dowódcą batalionu 13 pp. w Lugwigsburgu. Generał Blomberg jako szef oddziału w urzędzie wojska — ministerstwa Reichswehry powołuje Geyera w r. 1929 do swego oddziału. Z dniem 1 stycznia 1930 roku zostaje Geyer pułkownikiem. W roku 1931 zostaje dowódcą 17 pp. w Brunświku. Następnie szybko awansuje, piastując ostatnio dowództwo X korpusu w Sztutgardzie.

Generał broni Liebman jako kapitan

pełni w chwili wybuchu wojny służbę w sztabie obozu warownego w Grudziądzu. Powołany do sztabu 9 armii Mackensena przechodzi do sztabu 11 armii, dowodzonej przez generała von Seechta, pozostającej jednak pod dowództwem Mackensena. W roku 1917 zostaje majorem. Po wielkiej wojnie obejmuje dowództwo batalionu 1 pp. w Tylży. W roku 1921 zostaje podpułkownikiem, w roku 1925 szefem oddziału wojskowo-statystycznego w urzędzie wojska (był to oddział II). W roku 1926 zostaje pułkownikiem, w roku 1927 obejmuje dowództwo 5 pułku piechoty. Generałem brygady zostaje w roku 1929, obejmując szefostwo sztabu 2 grupy w Kassel.

Po nominacji w roku 1931 na generała dywizji obejmuje w roku 1932 dowództwo V okręgu w Sztutgardzie. W lipcu 1935 zostaje mianowany komendantem akademii wojskowej, otrzymując w październiku tegoż roku awans na generała broni.

Liebmana uważano stale jako tego, który na wypadek wojny miał być przydzielony do sztabu wodza naczelnego. Pogłoski te zaczęły już krążyć w roku 1934, kiedy to Liebman miał być zwolniony ze służby czynnej, a w ostatniej chwili zwolnienie zostało cofnięte.

„Gymkhana“ Touring Klubu na stadionie spalskim

Delegatura łódzka Polskiego Touring Klubu zorganizowała ubiegłej niedzieli na stadionie spalskim „gymkhanę“ (automobilowa jazda zręczności).

Impreza połączona była ze zjazdem plakietowym, a że pogoda dopisała udział maszyn tak w zjeździe jak i w gymkhanie był b. liczny.

„Gymkhana“ spalska w układzie Touring Klubu była dość pomysłowa. — Startowało się tyłem między brankami nie szerszymi niż dwa metry. Po tym należało ruszyć przodem chwycić wędkę, ostro skrócić i wyłowić „rybkę“.

Czynność ta nastęrczała bodaj najwięcej kłopotów i zajęła dużo czasu zawodnikom tej oryginalnej imprezy. Jeden z faworytów do pierwszego miejsca inż. M. Glazer na tym właśnie odcinku stracił dużo czasu. Okazał się on gorszym „łowcą ryb“, niż kierowcą.

Po złowieniu rybki należało oddać wędkę, a następnie serpentyną dojechać do następnych punktów, odebrać talerz, chleb, kielbasę i odstawić to wszystko na swoje miejsce, by wreszcie po kilku b. ostrych wirażach odebrać piłkę i wrzucić ją do kosza. Kto źle wycelował piłkę musiał wysiąść z wozu i powtórzyć tę czynność. Jazda taka wymagała oczywiście doskonałego opanowania maszyny, dużej zwrotności i błyskawicznej orientacji.

Nie wszyscy sprościli zadaniu. Jedni stracili dużo czasu przy piłce inni znów przy „rybce“. Byli i tacy, którzy tracili się na samej trasie, nie będąc w stanie pokonać przeszkód, przewracali słupki i inkasowali punkty karne.

Na czoło pierwszej grupy wysunęli się pp. M. Kronsilber, M. Glazer i T. Rosenblatt. Zdawało się, że trójka ta ma szansę zajęcia pierwszych miejsc. Niebawem jednak zostali oni pobici przez warszawianina Wierzbę na „Tatrę“ i

Morawskiego na Fiacie 508. Prawdziwą niespodzianką był jednak start p. Jerzego Rosenblatta, który pojechał brawurowo i bezbłędnie, zbierając zasłużone brawa.

P. Rosenblatt z taką dokładnością i płynnością wykonywał swoje czynności, że nie uległo dla nikogo kwestii, iż zamie nie pierwsze miejsce, zwyciężając M. Wierzbę o 10 pkt. a pabianiczaniina Morawskiego o 19 pkt. Na czwartym i piątym miejscu uplasowała się dwuosobowa ekipa ŻKM-u M. Kronsilber i M. Glazer.

Wśród pań pierwsze miejsce zajęła adw. I. Brodzka przed warszawianką p. L. Kowalską.

Sama organizacja imprezy niestety nie dopisała. Przeszkody ustawione w ostatniej chwili i trzeba było dość długo czekać na stadionie spalskim na rozpoczęcie tej oryginalnej i b. ciekawej imprezy.

St. K.

WALNE ZEBRANIE TOW. OPIEKI NAD SIEROTAMI PO ŻOŁNIERZACH.

Zarząd T-wa Opieki nad Sierotami po Żołnierzach i nad Dziećmi Inwalidów Wojsk Polskich im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi zaprasza wszystkich członków towarzystwa na walne zebranie, które odbędzie się w sali Ogniska Oficerskiego w Łodzi przy ul. św. Jerzego Nr. 2 (róg ul. 11 Listopada), dnia 22 czerwca b. r. o godz. 17.30 w terminie pierwszym, a w razie braku kompletu w tym samym dniu o godzinie 18-ej, bez względu na ilość obecnych — z następującym porządkiem dziennym: 1) Zgłoszenie i wybór przewodniczącego walnego zebrania; 2) odczytanie protokołu ostatniego walnego zebrania; 3) sprawozdanie zarządu; 4) skarbownika, sekretarza; 5) przyjęcie preliminarza budżetowego na rok budżetowy 1939/40; 6) uzupełnienie zarządu; 7) wolne wnioski.

Zmiany personalne w zarządzie miejskim

W bieżącym tygodniu nastąpił w zarządzie miejskim szereg zmian personalnych. M. in. dotychczasowy kierownik oddziału widowiskowego Leon Wawrzecki przeniesiony został do wydziału ewidencji ludności, a stanowisko kierownika oddziału objął p. Jan Karbowski.

Kierownik oddziału I wydziału powiatowego, p. Czesław Krupecki mianowany został zastępcą naczelnika wydziału przemysłowego. Kierownik oddziału II wydziału podatkowego p. Kamiliusz Gallas objął kierownictwo oddziału I i równocześnie mianowany został zastępcą naczelnika wydziału powiatowego.

Wreszcie dr. Łukasiewicz, zastępcą naczelnika urzędu przemysłowego przeniesiony został na stanowisko kierownika oddziału II wydziału podatkowego. (i)

Dwaj dziennikarze angielscy w Łodzi

W dniu wczorajszym przybyli do Łodzi dwaj dziennikarze angielscy pp. Bert Garał, dyrektor „Press Agency Ltd“ oraz Georg Dallison. Dziennikarze angielscy bawią w Polsce już od kilku tygodni, zwiedzając poszczególne ośrodki naszego kraju. Do Łodzi przybyli specjalnie celem zapoznania się z działalnością policji kobiecej, a zwłaszcza z działalnością policji izby zatrzymań dla nieletnich. W Anglii bowiem policja kobieca pełni funkcje pomocnicze i nie jest używana do tak odpowiedzialnych zadań, jak policja kobieca polska.

W godzinach wieczornych goście opuścili nasze miasto. (i)

Nowa strażnica strażacka na ul. Ciepłej

Jak już donosiliśmy, zarząd straży ogniowej w Łodzi opracował plan racjonalnego rozlokowania oddziałów strażackich na terenie miasta, zamierzając wybudować szereg strażnic, których zadaniem będzie opieka nad poszczególnymi dzielnicami Łodzi.

Plan budowy strażnic obliczony został na kilka lat. Obecnie przystąpiono do realizacji części planu — budowy strażnicy przy ul. Ciepłej. Pluton strażacki, który mieścić się będzie w tej strażnicy, czuwać będzie nad bezpieczeństwem północno-zachodnich dzielnic miasta — Zdrowia, Polesia i Żubardzka.

Budowa strażnicy ma być przeprowadzona w ciągu bieżącego sezonu, co w znacznym stopniu wzmocni bezpieczeństwo przeciwpożarowe. (i)

Na froncie robotniczym

Długotrwałe przygotowania do podjęcia robót o nowy układ zbiorowy w przemyśle włókienniczym już zostały zakończone i wyznaczone pierwsze konferencje, na której spotkają się przedstawiciele obu stron, celem omówienia dalszych warunków pracy i płac w fabrykach włókienniczych. Konferencja odbędzie się w sobotę 9-go czerwca rano w okręgowym inspektoriale pracy. Prawdopodobnie przybędzie na nią także Webgierow z ministerstwa opieki społecznej, poza tym udział wezmą przedstawiciele związków zawodowych włókienniczych.

Jak już donosiliśmy, istnieje tendencja zawarcia pertraktacji w ciągu bieżącego miesiąca, aby nowy układ zbiorowy mógł wejść w życie z dniem 1 lipca. Po podpisaniu układu ministerstwo opieki społecznej nada mu tak zw. prawo powszechności.

W dniu wczorajszym delegacja związku majstrów interwenjowała w ministerstwie opieki społecznej w sprawie zwolnienia ostatniej, decydującej konferencji w sprawie zawarcia układu zbiorowego. Konferencja ma być zwołana jeszcze w pierwszej połowie czerwca.

Związek kelnerów podjął zabiegi o unormowanie warunków pracy w restauracjach i kawiarniach, ponieważ ostatnio zdarzają się liczne wypadki na tle 10-procentowego dodatku za usługę pobieranego we wszystkich zakładach gastronomicznych. Mianowicie, w niektórych zakładach właściciele domagają się, aby kelnerzy wypłacali połowę tego dodatku do kasy przedsiębiorstwa.

Mgr. Krzyżanowska, urzędująca dotychczas w referacie dla spraw młodocianych i kobiet okręgowej inspekcji pracy, przeniesiona została na stanowisko kierownika referatu karnej w obwodzie inspekcji pracy. (i)

Wskazówki Hitlera dla Förstera

Taktyka hitlerowców na terenie Gdańska. — Rozmowa gauleitera Gdańska z „Führerem“ w pociągu

Tygodnik francuski „Match“ opisuje w korespondencji z Niemiec w interesujący sposób przebieg audjencji przywódcy hitlerowskiego w Gdańsku, Förstera, u kanclerza Hitlera. Powtarzamy ten opis za francuskim czasopiśmie.

Z Berlina do Augsburga mknie specjalny pociąg Fuehrera, złożony z trzech wagonów. Przy maszyniście stoi inżynier w mundurze, wszystkie wejścia pilnowane są przez członków S. S. Szyby, przez które kanclerz ogląda posępny wzrok na zmieniający się krajobraz, są z nierozpryskującego się szkła.

Hitler nie lubi jazdy pociągiem. Monotonny stukot kół działa mu na nerwy. Na skrzyżowaniach szyn podskakuje odruchowo, w tunelach doznaje uczucia duszności.

W sąsiednim wagonie, w towarzystwie przybocznego lekarza Fuehrera, oczekuje audjencji Albert Forster. Wezwany, staje przed obliczem kanclerza.

Hitler wyraża przede wszystkim niezadowolony z mianowania go obywatel-honorary Wolnego Miasta. Nie pochwała tej przedwczesnej gościnności.

— Moja policja — mówi dalej — jest na miejscu. Do niej należy kierowanie akcją polityczną. „Parteiorganisation“ Gdańska ma ją jedynie czuwać na tym, aby akcja ta była podtrzymywana i ułatwiana, oraz nie dopuszczać do działalności Polaków i wrogów Trzeciej Rzeszy.

Forster zbladł. Zrozumiał do czego to się odnosi. Przecież dopiero niedawno przychwycono w Gdańsku kilku kolporterów nielegalnej ulotki, zatytułowanej: „Unser Fuehrer in Berlin. Dein Name werde geheiligt“, ale kończącej się słowami:

„GENUG HITLER, HFIL BUTTER!“ Nie udało się wykręcić drukarni, skąd pochodziły te ulotki.

Ktoregoś znów dnia, ku wielkiej ucie-sze radiosłuchaczy polskich, speaker gdański zapowiedział przez pomyłkę:

— Nadajemy teraz Lebensraum... pardon! Liebestraum, Liszta.

Hitler nie przerywał tymczasem swych pouczeń:

— Możecie urządzić ile chcecie manifestacji. Ale bez zbyt ostrych prowokacji.

Tutaj Hitler podzielił się z Forsterem swoją nadzieją, że sprawę Gdańska załatwi wedle swoich życzeń do jesieni...

Fuehrer wręczył Forsterowi tekst przemówienia, jakie wygłosić ma nad grobem „męczennika“ Maksa Grünbauma,

MYDŁO W PŁYNIE
SAPOPIX
WZMACNIA WŁOSY - NISZCZY ŁUPIEŻ

Pracownik umysłowy nie zgłoszony do Ubezpieczalni ma prawo żądać od pracodawcy zwrotu utraconych świadczeń

Ostatnio notowano liczne zatargi na tle nieubezpieczenia pracownika w ubezpieczalni społecznej. Rzeczą oczywistą jest, że pracownik taki nie korzysta z ubezpieczenia chorobowego, na wypadek braku pracy i t. d., to też mnożyły się skargi sądowe na niewłaściwe postępowanie niektórych pracodawców.

W związku z tym Sąd Najwyższy ogłosił orzeczenie, normujące w pewnym stopniu sprawę odpowiedzialności pracodawcy za niezgłoszenie pracownika do ubezpieczalni. Orzeczenie to, bardzo ważne i interesujące, służyć będzie jako precedens do ferowania wyroków

przez sąd pracy i sąd okręgowy.

W myśl orzeczenia Sądu Najwyższego, pracownik umysłowy nie zgłoszony do ubezpieczalni, ma prawo wystąpić przeciwko pracodawcy, domagając się od niego zwrotu utraconych świadczeń. Nie mniej jednak sąd nie ma potrzeby kierować się wyłącznie zaświadczeniem ubezpieczalni, przy ustalaniu wysokości odszkodowania. Oznacza to że stwierdzenie przez ubezpieczalnię, jakie szkody istotnie poniósł pracownik wskutek nieubezpieczenia go, nie są wiążące dla ustalenia wysokości odszkodowania. (i)

Umowa zbiorowa Ubezpieczalni z lekarzami nie jest całkowicie zgodna z zasadami ustalonymi przez min. opieki

Przed kilku dniami donosiliśmy o zawarciu umowy między ubezpieczalnią społeczną w Łodzi, a lekarzami. Dowiadujemy się w dalszym ciągu, że umowa zawarta została tylko z jedną z miejscowych organizacji lekarskich — oddziałem łódzkim Związku Lekarzy Państwa Polskiego.

Prowadzone od dłuższego czasu w Warszawie pertraktacje między organizacjami lekarskimi a zakładem ubezpieczeń społecznych przy udziale przedstawicieli naczelnej izby lekarskiej zakończone zostały ustaleniem t. zw. „za-

sad ogólnych umów“, zatwierdzonych przez pana ministra opieki społecznej. Wszelkie umowy lokalne opierać się winny były na tych zasadach. Tymczasem, jak się dowiadujemy, umowa zawarta między ubezpieczalnią społeczną a oddziałem łódzkim Związku Lekarzy R. P. jest w wielu punktach zasadniczych całkowicie sprzeczna z „zasadami ogólnymi“ i przekreśla zdobyte światła lekarskiego uzyskane przy uzgodnieniu wspomnianych „zasad ogólnych“. (i)

Rozwiązanie organizacji niemieckich działających w okręgach pogranicznych. — Zarządzenie p. wojewody poznańskiego

Poznań, 6 czerwca.
Na podstawie decyzji wojewody poznańskiego, opartej na art. 16 ustawy o granicach państwa, zawieszono i rozwiązane zostały w pow. nowotomyskim następujące oddziały „Deutsche Vereinigung“: Zbąszyń, Wągleszka, Chliwudniki, Sątopy, Opalenica, Niedzichowo, Lewiczynek, Kąkolewo, Jastrzębsko Stare, Kuślik, Chmielinek i Nowy Tomysł.

Na tej samej podstawie rozwiązane zostało niemieckie tow. gimnastyczne w

Nowym Tomysłu i 11 oddziałów rozmaitych towarzystw cyklistów niemieckich w następujących miejscowościach: Strzyżewo, Przylek, Prądówka, Paproć, Łęczyca, Kuślin, Kąkolewo, Jastrzębsko Stare, Grubsko, Chmielinek, Albertock. Wojewoda poznański rozwiązał również na identycznej podstawie oddziały „Verein deutscher Bauer“ w miejscowościach: Miedzichowo, Chmielinek, Kąkolewo, Jastrzębsko Stare, Słopy i Nowy Tomysł.

Na podstawie decyzji starosty po-

podstępnie zamordowanego“ przez Polaków.

Na zakończenie audjencji, Hitler jeszcze raz zalecił Forsterowi jaknajwiększą ostrożność w działaniu.

Hitler — czytamy w „Match“ — choć bardzo pragnie Gdańska, OBRAŁ TAKTYKĘ WYCZEKIWANIA.

Baczenie śledzi akcję zagranicą i bada jednocześnie nastroje we własnym społeczeństwie. On nie odwołuje, raczej waha się. Nietyle oblicza szanse, ile zdradza zakłopotanie.

Naród niemiecki niepokoi się. Nie dopuszcza myśli o wojnie, gdyż nie wierzy w zwycięstwo. Pozbawiony najelementarniejszych środków do życia w czasie pokoju, nie wyobraża sobie perspektywy walki z całym światem.

GDANSK JEST DLA PRZECIETNEGO NIEMCA CZARNYM PUNKTEM NA HORYZONCIE. JEST MU ON NIEPOTRZEBNY, OBAWIA SIĘ GO. Wie, że jakiś groźniejszy incydent może podłożyć lont pod dynamit. Ale nie sądzi, aby Fuehrer się ośmielił...

Niemcy czują się okrażeni, izolowani. Nie uważają jednak, aby ktokolwiek zagrażał im bezpośrednio. Nie wierzą w możliwość rychłego wybuchu konfliktu.

W wypadku wojny — mówi człowiek ulicy — nie należy zapominać, że Berlin znajduje się wszystkiego o 200 km. od polskiej granicy.

Gdyby naprawdę rząd niemiecki uważał, że starcie jest nieuniknione, dawno już należało pomyśleć o ochronie ludności cywilnej. A tymczasem brak jest schronów w Berlinie, a mieszkańcy wciąż jeszcze czekają na maski gazowe.

Chłop z Prus Wschodnich również nie dopuszcza myśli o możliwości wybuchu wojny w najbliższym czasie. Wprawdzie widzi on dużo wojska, ale przyrzawszy się z bliska konstatuje, że żołnierze są z najrozmaitszych pułków, którym daleko jednak do pełnego stanu liczebnego. Robi to wrażenie maleńkiej próbki mobilizacji, dyktowanej chęcią zastraszenia przeciwnika i podtrzymywania stanu napięcia.

Trzecia Rzesza — kończy tygodnik — śledzi z uwagą „barometr napięcia nerwowego“ we Francji i w Polsce.

Łudzi się, że nieprzyjaciel nie wytrzyma tego stanu dłużej, jak pięć, sześć miesięcy. A w międzyczasie toczyć się będzie krecia robota, która polega na wypróbowanej metodzie podważania danego obszaru od wewnątrz.

Co przepowiada P. I. M.

Warszawa, 6 czerwca
(Pat) Komunikat meteorologiczny z dnia 6.6.1939 r.

Przewidywany przebieg pogody w dniu 7 bm.

Pogoda słoneczna i ciepła (powyżej 20 st. w ciągu dnia) przy słabych wiatrach miejscowych. W godzinach popołudniowych na północy kraju skłonność do burz.

wiatowego w Nowym Tomysłu rozwiązane zostały oddziały „Jungdeutsche Partei“ w miejscowościach: Chmielinek, Jastrzębsko Stare, Kąkolewo, Kuślin, Lewiczynek, Miedzichowo, Prądówka, Sątopy, Strzyżewo, Łęczyca, Grodzisk i Nowy Tomysł.

Wspomniany art. 16 oraz dalsze artykuły innych ustaw, podane jako podstawy do zarządzenia wojewody poznańskiego mówią o nielegalnym działaniu organizacji politycznych i społecznych na pograniczu.

Niemcy muszą być starte z powierzchni

— wołał Mussolini w 1924 roku, a dziś oddał Italię w „opiekę“ Hitlerowi

San Remo, w czerwcu

Na granicy włosko-francuskiej, w Pont St. Louis, zabrano mi pisma francuskie. Między nimi był numer „Marianne“, w którym celnicy włoscy będą mogli przeczytać słowa Mussoliniego z przed 24 laty: „Niemcy muszą być starte z powierzchni ziemi!“ wołał wówczas embrion dzisiejszego Duce. „Pomiędzy Renem a Wisłą znajduje się naród o powierzchni cywilizacji, zarażony „kulturą“ — pienie się dalej, nie przewidując, że ten naród będzie dzisiaj jego mentorem, jego opiekunem, jego kierownikiem.

Bo tak jest i faktu tego nie zaprzeczają sami Włosi. Jeszcze niedawno pisał „Corriere della Sera“ o podróży gen. von Brauchitscha: „Głównodowodzący armią Rzeszy nie podróżuje obecnie dla własnej przyjemności i jego spotkanie w Rzymie z Mussolinim oraz pobyt w Libii mają znaczenie specjalne, które każdy łatwo zrozumie“.

I Włosi rozumieją to jako opracowanie szczegółów ogólnego programu, według którego Niemcy obejmują właściwe kierownictwo nad siłami zbrojnymi całej Italii. Jeszcze do niedawna sprzeciwiał się temu bardzo marsz. Badoglio, który był zawsze przeciwny idei wojny pomiędzy Włochami a państwami, stanowiącymi koalicję. Od pewnego czasu jednak skapitulował. Może dlatego że ostatnio przyznano mu bardzo wysokie wynagrodzenie, wynoszące milion lirów rocznie. Tak sobie opowiadają po cichu po tej i po tamtej stronie granicy.

Spotkałem w San Remo b. kombatanta, noszącego dumnie „medaglia d'oro“, z którym kiedyś poznałem się na terenie zjazdu międzyaliantkiego FIDAC-u. Rozgadalimy się o różnych naszych bolączkach. Posługując się

WYNIKI KONKURSU SAMOCHODÓW DEKOROWANYCH Z OKAZJI TYGODNIA CZERWONEGO KRZYŻA.

Komisja powołana do oceny samochodów dekorowanych uznała, że wszystkie samochody posiadają walory bądź to propagandowe, bądź też wyróżniają się celowością, lub też mają te dwa czynniki scharmonizowane i dlatego też postanowiono, aby wszyscy uczestnicy otrzymali listy pochwalne.

Jako najbardziej pod względem celowości i propagandy wyróżniający się uznano samochód firmy Markus Kohn, któremu przyznano I-sze miejsce; drugie miejsce za te same walory przypadło firmie „Polmin“; za wybitnie propagandowy charakter przyznano trzecie miejsce samochodowi firmy Scheibler i Grohman.

Na wyróżnienie pod względem propagandy zasłużył również samochód osobowy firmy Landau i Weile.

Czerwony Krzyż składa wszystkim uczestnikom konkursu serdeczne podziękowanie za wysiłki i pracę nad upiękaniem samochodów, które przyczyniły się wybitnie do propagandy czerwonokrzyżowej.

Poza wymienionymi, w konkursie brały udział samochody następujących firm: Łódzkiej Czesalni i Przędzalni Welny B. Freidenberg i Sp. Akc. „Gentleman“.

ODDCZYT DLA MIESZKAŃCÓW BALUT.

W lokalu T-wa Przyjaciół Przedmieścia Baluty przy ulicy Brzezińskiej Nr. 128 — prof. Jan Bolechowski wygłosi w środę, dnia 7-go czerwca b. r. od godz. 19-iej (7 wiecz.) odczyt na temat: „Polska idea morska i walka o kolonie zamorskie dla Polski“.

Odczyt urządza sekcja pracy społecznej T-wa Polonistów dla mieszkańców Balut.

Wstęp bezpłatny. Specjalne zaproszenia nie będą rozsyłane.

TRAGICZNY WYPADEK NA WSI.

Niezwykły wypadek wydarzył się wczoraj we wsi Rączyn.

Marianna Prokop, licząca lat 15, pasła krowę, uwiązaną na długim sznurze. Sznur zaplątał się krowie między nogi i spętane zwierzę poczęło jak mogło cwałować przez pole, petając się w sznur coraz bardziej Pastuszka ciągnęła sznur, by krowę zatrzymać i by sznur rozplątać.

Gdy dziewczynka była już blisko swej krowy — bydlę wpadło do rowu. Za nią wpadła i Prokopówna. Krowa przewróciła się tak dla pastuski fatalnie, że przyniosła ją. Nie mając znikąd pomocy — nieszczęśliwa pasterka zmarła wskutek uduszenia. (1)

Nieście pomoc najbiedniejszym

twardą francuszczyzną, do której od czasu do czasu mieszał wyrazy włoskie, starał się wytłumaczyć mi beznadziejną sytuację, w jakiej znalazła się jego ojczyzna.

„Gdy będzie wojna — mówił — może się ona zakończyć albo zwycięstwem koalicji demokratycznych państw, albo też żadna strona nie będzie zwycięska z punktu widzenia militarnego. Jeżeli zwycięży koalicja, Włochy przegrają na całej linii. Przede wszystkim wojna odbywać się będzie na naszym terenie. Nie na linii Maginota i nie na linii Zygyryda. Tam trzeba poświęcić miliony ludzi, aby coś zrobić. Nieprzyjaciół napewno wybierze front łatwiejszy. Ponieważ my nie możemy zająć Sabaudii, więc prawdopodobnie nieprzyjaciół zajmie Piemont. Nasze całe wybrzeże morskie narażone jest na działania wojenne, wystawione na bombardowanie. A jeżeli wojna zakończy się remisowo, to my wyjdziemy z niej zawsze z połamanymi kośćmi, ze zniszczonymi najważniejszymi obszarami i zrajnowani pod każdym względem“.

„Wydaje się jednak obecnie — wtrąciłem nieśmiało — że uda się uniknąć wojny“.

„Przy obecnym stanie rzeczy Włochy zawsze stracą, gdyż pod protektorem przygotowania do wojny dostajemy się pod opiekę Niemców, która zapowiada się na całe lata. Niech pan patrzy, co się dzieje obecnie. Niemcy obejmują kierownictwo naszej armii, naszego lotnictwa, stają się panami naszych centrów wojskowych. Pod pozorem przyjaźni i niby to kierowani życzliwością oraz troską o wspólne bezpieczeństwo zajmują różne ważne stanowiska we wszystkich dziedzinach naszego życia. Wkrótce oni kierować będą naszą polityką gospodarczą, oni będą eksploatować nasze fabryki. W naszych koloniach będziemy pracować dla Niemiec, a jako zapłatę za to otrzymywać będziemy to, co Niemcy nam narzuca w formie własnych wyrobów gotowych. Zejdziemy do roli wasalów, albo jeszcze niżej...“

St. B.

RZYPOMINAMY!

ZE złota żoładkowe „ASMIDAR“ (torebka w cenie 25 groszy) skutecznie walczy z obstrukcją. Wystarczy parę dni regularnie, rano i wieczorem zażywać po filiżance ziół „ASMIDAR“, aby odciąć ulgę w trawieniu. Obstrukcja to dolegliwość, której należy się szybko pozować, nabywać natychmiast torebki ziół „ASMIDAR“ działających równie i skutecznie jak nabyć w każdej aptece i drogerii.

Napastowali funkcjonariusza kolejowego żądając od niego pieniędzy na wódkę

W dniu 7 maja r. b. na przejeździe kolejowym na szlaku Widzew — Zgierz, przy Stokach, miało miejsce niezwykle zajście.

Zbigniew i Edward Duk oraz Henryk Krawczyk, podpisawszy sobie mocno i uważając, że wypili mało — natarli na funkcjonariusza kolejowego, pełniącego służbę przy przejeździe — Kazimierza Zbierzyńskiego, żądając, by im kupił wódkę.

Gdy przejazdowy odmówił — poczęli go bić. Zbierzyński ukrył się w budce kolejowej, ale awanturnicy wyważyli drzwi i nie ustawali w okładaniu swej ofiary.

Podczas tego znęcania się 3-ech pijanych zbiorów nad funkcjonariuszem — nadjechał pociąg towarowy. Zbierzyński wskoczył do budki hamulcowej. Trzej napastnicy nie dali i teraz za wygraną, zdołali również wskoczyć na wagon i ścignęli nieszczęśliwego z wolno oczywista, biegnącego pociągu.

Kres zajściu położyła policja. Sąd grodzki skazał wczoraj Zbigniewa Duka na 8 miesięcy więzienia, Edwarda Duka i Henryka Krawczyka po 6 miesięcy więzienia. (1)

Nasz reporter zanotował:

Na szosie Rokicińskiej przy moście kolejowym usiłowała pozbawić się życia przez zażycie nieznanej trucizny 17-letnia Erna Lecznar, zamieszkała przy ulicy Targowej Nr 42. Desperatkę przewieziono do Ubezpieczalni Społecznej w stanie ciężkim.

Na ulicy Kątnej najechana została przez samochód Zofia Jagiello (Szpitalna Nr. 4), odnosząc ogólne obrażenia ciała. Poszkodowaną przewieziono karetką pogotowia do domu w stanie bardzo osłabionym.

W domu przy ulicy Legionów 59 wydarzył się tragiczny wypadek. 5-letni Marian Zajdel (Poznańska 45), będąc w odwiedzinach u krewnych, wychylił się z okna i runął z wysokości drugiego piętra. Lekarz pogotowia, po stwierdzeniu ciężkiego uszkodzenia, przewiózł chłopca do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

55-letni Wilhelm Schmidtke (Żeligowskiego Nr 10) w czasie naprawiania dachu spadł z dużej wysokości i odniósł uszkodzenie kręgosłupa oraz obrażenia głowy. Rannego przewieziono do szpitala.

31-letnia Marianna Achimowicz (Wiśniowa Nr. 29) wypadła z wozu i odniosła rany głowy i tułowia.

Na ulicy Żydowskiej zaślabił przed domem Nr 13 Hersz Wolkowicz, liczący 34 lata, bezrobotny i bezdomny Nieszczęśliwego mężczyźnę przewieziono do szpitala Zapasowego.

Chaskiel Mangel (Gdańska 37) doniósł policji, że nieznaną sprawcą włamał się do jego mieszkania i skradł biżuterję i garderobę na 2.000 złotych.

W parku Sienkiewicza skradziono z ławki Helenie Pietruszce (Piotrkowska 100) sakiewkę z 13 złotymi.

W wydziale śledczym przy ulicy Kilińskiego N 152 pokój 3 znajduje się do odebrania worek przędzy na szpulkach, znalezionej na stacji Karolew.

W 14-tym komisariacie P P jest do odebrania walizka z różnymi rzeczami, pozostawiona w Ubezpieczalni Społecznej przy ulicy Leczniczej.

TEATR

TEATR MIEJSKI

Występy Juliusza Osterwy w Teatrze Miejskim. Dziś, w środę o godz. 8.30 wiecz. sztuka M. Maeterlincka „Burmistrz Stylmondu“ z udziałem Józefa Winawera, B. Ludwiżanki, L. Pietraszkiewicza i reżysera St. Wronckiego. Ceny umiarkowane. Czołowy artysta i reżyser scen polskiej — mistrz Juliusz Osterwa przyjeżdża na trzy dni do Łodzi, gdzie na czele zespołu „Reduty“ wystąpi w interesującej sztuce społecznej Jerzego Zawieyskiego „Powrót Przełęckiego“, stanowiącej dalszy ciąg arcydzieła Żeromskiego „Ucieczka mi przepióreczka“. „Powrót Przełęckiego“ nastąpi jutro, w czwartek, o godz. 8.30 wiecz.

W SOBOTĘ OTWARCIE TEATRU LETNIEGO

Już w sobotę nastąpi otwarcie Teatru Letniego, który znajdować się będzie w centrum miasta przy ulicy Piotrkowskiej 94 (w dawnej „Bagateli“). Sezon zainauguruje melodia polska — szampański humor i beztrudki komedia — „Domek z kart“, która dzięki swym walorom scenicznym i muzycznym stanowiła udziałem wszystkich teatrów europejskich. Reżyser — Bronisław Dąbrowski. — Na miejscu bufet — kawiarnia.

TEATR POLSKI

Dziś „Owce źródło“ po raz ostatni. Barwne widowisko „Owce źródło“ w wykonaniu zespołu Idy Kamińskiej grane będzie dziś po raz ostatni i to po cenach znacznie zniżonych dla umożliwienia zobaczenia jej szerokim kręgiem publiczności.

W piątek, dnia 9 czerwca wystawia Ida Kamińska komedię ludową „Sure Szejndl“ I. J. hupec' J. Latajnera.

KONCERT KUSEWICKIEGO W HELENOWIE

Dziś, w środę, o godz. 9-iej wiecz. odbędzie się w Helenowie dawno zapowiedziany koncert muzyki żydowskiej pod dyr. p. I. Zaks, z udziałem nadkantara M. Kusewickiego. Przy fortepianie p. Pietruszkowa. W koncercie udział biorą chóry i orkiestra „Hazomiru“ i Filharmonii. O godz. 6.30 odbędzie się koncert symfoniczny pod dyr. T. Rydera.

RADIO

ŚRODA, dnia 7-go czerwca 1939 r.

6.56—7.00: Pieśń poranna 7.00—7.15: Dzieńnik poranny 7.15—8.00: Muzyka (płyty) 8.00—8.10: Audycja dla szkół 8.10—8.15: Muzyka (płyty) 8.15—8.25: „Krajobrazy ziem wschodnich“ — gadanka — wygłosi prof. Zaborski. 8.25—8.30: Wiadomości turystyczne. 8.30—11.00: Przerwy w programie. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Dzieci w Poznaniu“ — audycja dla dzieci starszych w oprac. Wandy Polakiewiczówny (z Poznania). 11.25—11.30: Muzyka (płyty). 11.30—11.57: Audycja dla poborowych.

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—13.40: Fragmenty symfoniczne z oper Ryszarda Wagnera (płyty). 13.40—13.50: Wiadomości bieżące. 13.50—14.40: Muzyka jarmazynowa i piosenki (płyty). 14.40—14.45: Wiadomości giełdowe. 14.45—15.15: Sola instrumentalne (płyty). 15.15—15.45: Muzyka popularna w wyk. Orkiestry Rozgłośni Lwowskiej pod dyr. Tadeusza Strydomskiego. 15.45—15.50: Wiadomości ekonomiczne. 15.50—16.00: Wiadomości gospodarcze. 16.00—16.10: Dziennik popołudniowy. 16.10—16.20: Pogadanka aktualna. 16.20—16.45: Sześć pieśni Jana Brahmsa w wyk. podwójnego kwartetu wokalnego „Pro Arte“ pod dyr. Adama Ludwiga (z Wilna). 16.45—17.00: Życie kwiatów: „Dlaczego kwiaty więdną?“ — pogadanka — wygłosi prof. Władysław Szafer (z Krakowa). 17.00—18.00: Muzyka ludowa (płyty). 18.00—19.00: Słynne symfonie (płyty). 19.00—19.30: Teatr Wyobraźni: „Klub Pielęgniarki“ Karola Dickensa w radiofonizacji i reżyserii Antoniego Bohdziewicz. 19.30—20.10: Pierwsza podróż i pierwsze przygody (z Poznania) Wykonawcy: Orkiestra Rozgłośni Lwowskiej pod dyr. E. Raabego i Włodzisława Radzińskiego — refreny. 20.10—20.25: Odczyt wojskowy. 20.25—20.35: „Łódź europeizuje się“ — pogadanka — wygłosi mgr. Kazimierz Lipnicki. 20.35—20.40: Wiadomości sportowe. 20.40—21.00: Audycje informacyjne: Działania wieczerzy — Wiadomości meteorologiczne. 21.00—21.40: Koncert chopinowski w wyk. Józefa Turczyńskiego. 21.40—22.00: „Filozofia i służba wojskowa“ Jacquesa Chevaliera (w przekładzie) — felieton literacki — w oprac. M. Zaremby-Adamczak. 22.15—23.00: Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Alfons Ressler — skrzypce, Janusz Scelgowski — piosenki, M. Czarnecki — akomp. 23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczerzy czarnego Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.00—WIEDEN: „Noc w Wenecji“ — operetta J. Straussa (tr. z Opery). 18.30—RYGA: „Walc wiedeński“ — operetta Straussa. 19.15—WESOŁE kumoszki z Windsoru — opera Nicolai'ego. 19.45—BUDAPEST: Koncert Akademii Muzycznej. 20.00—BRUKSELA Franc.: Koncert symfoniczny. 20.00—DROITWICH: „Otello“ — opera Verdiego (tr. z Covent-Garden). 20.10—BRNO: Koncert symfoniczny. 20.45—RENNES: Koncert symfoniczny. 20.30—STRASBURG: Koncert symfoniczny. 21.15—LILLE: Koncert ork. filharmonicznej.

Zagadka zatopionej „Thetis“

Wiele szczegółów tej strasznej katastrofy pozostaje tajemnicą nawet dla specjalistów. — Zona kapitana dowiedziała się o katastrofie przy wyjściu z kina. — Jeden z pasażerów oszalał. — Co mówi mechanik, który zdołał uratować się w ostatniej chwili

Londyn, w czerwcu. O godzinie 1.40 w nocy z soboty na północnym morzu, w zatoce Liverpoolu, „Thetis“ został wyczerpany. Luźnym, zamkniętym na dnie morza w niewygodnym więzieniu los przeznaczył tylko 36 godzin życia. Stalowe więzienie było się grobem dla 97-lu zamkniętych w nim osób: — 12 oficerów, 47 marynarzy, 29 inżynierów oraz techników, których zaproszono na „trzy godziny“, by uprzyjemnić sobie jazdę podwodną oraz 7-miu członków komisji, która miała dokonać aktu przejęcia nowej łodzi podwodnej... Wraz z czterema osobami, które się uratowały, „Thetis“ w momencie zanurzenia miała w swoich pomieszczeniach 101 osób.

36 godzin między życiem a śmiercią

Przypomnijmy w skrócie chronologię tych strasznych 36 godzin:

Czwartek, 1 czerwca, godz. 13 min. — „Thetis“ podczas próbnej jazdy zanurza się w zatoce Liverpoolu.

Godz. 15. — „Thetis“ nie wypłynął na powierzchnię o wyznaczonym czasie. Admiralicja wydała rozkaz przystąpienia do poszukiwań.

Piątek, 2 czerwca, godz. 1 min. 45 w nocy. — Dzięki wyrzuconej boi oraz gęstym plomom na powierzchni wody udało się odnaleźć miejsce zatonięcia łodzi.

Godz. 6 min. 15. — Nad powierzchnią wody ukazał się dziób łodzi długości 6 metrów dzięki odpływowi morza.

Godz. 8 min. 15. — Dwaj ludzie z zatopionej łodzi wypłynęli na powierzchnię dzięki aparatowi Davisa. Oświadczyli, że wszyscy pasażerowie i członkowie załogi żyją i że są jaknajlepszej my-

Godzina 10. — Jeszcze dwaj ludzie uratowali się dzięki aparatowi Davisa. Rozpoczynający się przypływ przerwał prace ratownicze. Sterczący nad powierzchnią wody dziób „Thetisa“ skrył się pod wodą.

Godz. 18 min. 50. Postanowiono, że w chwili nowego odpływu wykona się otwór w sterzącym dziobie łodzi, by dać możliwość wyjścia ludziom, lub przynajmniej w celu dostarczenia im powietrza. Ale przy następnym odpływie na pozycji łodzi, która całkowicie skryła się pod wodą. Wszelkie próby ratownicze okazały się bezskuteczne. W między-

Godz. 20 min. 15. — Przerzucono liny, próbując podnieść łódź. Liny pękły.

Godzina 22-ga. — Admiralicja zawiadomiła, że nadzieja uratowania ludzi, uwięzionych w podwodnej łodzi, słabnie z godziną na godzinę...

Sobota, 3 czerwca, godz. 1 min. 30 w nocy. — Minęło 36 godzin od chwili zanurzenia się łodzi. Zapas tlenu wyczerpał się całkowicie...

Godzina 2-ga w nocy. — Nurek stwierdził lekkie stuknięcie we wnętrzu łodzi. Przynajmniej jeden człowiek żył jeszcze o tej porze.

Zagadkowe pytania

Tragedia, jaka wydarzyła się w zatoce Liverpoolu, była dla wszystkich tym, co najmniej, że jeszcze w piątek panowało nastroj bardzo optymistyczny. Bardzo wiele szczegółów katastrofy stanowią zagadkę nie tylko dla społeczeństwa, lecz również dla specjalistów.

Dlaczego nie udało się uratować łodzi, zanurzonej na głębokości 40 metrów w której dziób w pewnej chwili wystawał nawet nad powierzchnią morza, pod czas gdy udało się szczęśliwie wyratować całą załogę „Squalusa“, zanurzonego na głębokości 73 metrów i stwarzają-

cego znacznie gorsze warunki ratownictwa?

Dlaczego nie starano się od razu wyborować otworu w dziobie, by przynajmniej dostarczyć 97-miu więźniom oceanu niezbędnego powietrza?

Dlaczego nie starano się od razu wyby skorzystać z aparatów Davisa, skoro wiadomo było, że reszta nie ma również innego wyjścia?...

Na te pytania nikt na razie nie może udzielić jasnej odpowiedzi...

„Squalus“ i „Thetis“

Niewątpliwie istniały pewne różnice między „Squalusem“ a „Thetisem“.

„Squalus“ leżała równiutko na twardym dnie w miejscu, gdzie nie ma żadnych prądów. Pozwoliło to zastosować ratownictwo przy pomocy pneumatycznego dzwonu i to w bardzo krótkim czasie.

„Thetis“ natomiast sterzczała pod ką-

tem 45 stopni. Dziób jej wżarł się w błotniste dno. Poza tym morze jest w tym miejscu bardzo niespokojne. Sciera się tam kilka prądów, utrudniających znacznie ratownictwo.

Do wyborowania otworu w sterząccej ponad wodą części łodzi — twierdzą specjaliści — nie było odpowiednich warunków. Część wystająca, oddzielona była szczelnymi przegrodami od pomieszczeń, w których przebywali ludzie. Poza tym obawiano się, że w chwili przypływu przez otwór chłudnie woda, która zwiększy ciężar łodzi. Zachodzi więc jeszcze pytanie, czy każdy z pasażerów i członków załogi został zaopatrzonej w aparat Davisa?...

Korzystanie z tych aparatów nie jest rzeczą prostą i łatwą. Wymaga to specjalnych ćwiczeń i dłuższej praktyki, którą przechodzą wszyscy marynarze floty podwodnej. Ale wśród pasażerów „Thetis“ byli przecie i tacy, którzy

o tej praktyce nie mieli żadnego pojęcia, jak naprzykład dwaj kelnerzy, nie mający nic wspólnego z wyszkoleniem pod morskim.

Na optymistyczny nastrój, panujący w ciągu dnia i latkowego wpływał niewątpliwie fakt uratowania całej załogi „Squalusa“, graniczący z cudem.

Stracona nadzieja

Ostatnim, który zdołał uratować się za pomocą aparatu Davisa, jest mechanik Frank Shaw, który po odzyskaniu przytomności szepnął słabym głosem:

— Moi koledzy tam... na dole... stracili już nadzieję...

Łzy spływały po twarzy tego silnego, o herkulesowej konstrukcji człowieka, gdy opowiadał w dalszym ciągu:

— Po katastrofie słyszałem wielokrotnie głosy moich kolegów, błakających się wśród mroku. Ale nikt się nie żalił. Każdy spokojnie wyjaśniał sytuację. Niektórzy nawet prowadzili dyskusję na temat spotkań sportowych, jak gdyby nic się nie stało. Ale w miarę upływu czasu, znikły zapasy tlenu... Nad nami zawisła groźba śmierci wskutek uduszenia. Wszyscy założyliśmy na siebie aparaty Davisa...

Gdy nałożyłem swój aparat, nie było już prawie czym oddychać... Ludzie leżeli bezsilni w różnych częściach łodzi. Wszyscy zdawali sobie sprawę z tego, że jesteśmy skazani na powolne konanie, lecz o panice nie mogło być mowy.

Opuszczając „Thetis“, czułem, że zostało już niewiele czasu do stracenia. Nie było już czym oddychać. Ludzie byli zbyt słabi, aby czynić jakieś wysiłki w kierunku ratowania się od zguby. Dwaj pasażerowie po nałożeniu aparatów Davisa próbowali wydostać się z tego piekła, lecz utonęli... Trzeci zwarłował...

Na tym kończyła się na razie powieść jednego z tych, którzy ocaleli.

Publiczność, oczekująca wieści o swych najbliższych na wybrzeżu Liverpoolu, wykazywała również zadziwiający spokój. Zona kapitana „Thetisa“, mistress Bollus, obchodziła wszystkie mieszkania marynarzy, podtrzymując na duchu ich żony i dzieci.

Charakterystyczny szczegół: — Mistress Bollus dowiedziała się o strasznej katastrofie łodzi podwodnej „Thetis“ w chwili, gdy wychodziła z kina, gdzie oglądała akcję ratunkową „Squalusa“...
R. B.

Groźny pożar w Retkini

4-letni chłopiec zginął w płomieniach

Tuż przed godziną 4 popoł. wybuchł w Retkini pod Łodzią groźny pożar, który mimo wysiłków straży, przybrał w ciągu krótkiego czasu rozmiary niemal katastrofalne.

Ogień pojawił się w drewnianym domu mieszkalnym Jadwigi Wittek. Szalejący żywioł rychło przerzucił się na zabudowania sąsiednie, a mian. Stanisława Strzeleckiego, Józefa Wittka i Wawrzyńca Pycio.

Właściciele powyższych posesji, posiadający zagrody wiejskie, ze wszelkimi budynkami gospodarczymi, brali czynny udział w akcji ratowniczej. — Przybyłe w pierwszej chwili siły straży były niewystarczające i jeden pluton przybył z posiłkami. Łącznie, w chwili nateżenia ognia, pracowały trzy oddziały straży i kolumna wodna. Akcją kierował naczelnik Górski.

Budynków mieszkalnych nie udało

się uratować: dwa parterowe domy drewniane i dwa również parterowe do mu murowane poszły z dymem, podobnie jak i większość zabudowań gospodarczych jak stodoły, obory i szopy.

Ogień pociągnął za sobą jedną ofiarę ludzką: czteroletni Wawrzyńiec Wittek, syn Józefa, którego w panice w pierwszej chwili nie odnaleziono, znalazł śmierć w płomieniach. Ciało dziecka zostało wydobyte już wtedy, gdy pomoc była zapóźna.

Pożar trwał zgórą trzy godziny. — Ostatni pluton powrócił do miasta o godz. 6.10.

Straty nie zostały jeszcze oszacowane, sięgają jednak około 75.000 zł. Przyczyna wybuchu ognia nie została jeszcze ustalona.

Cztery rodziny pozostały bez dachu nad głową.

300 milionów dziennie na zbrojenia

wyduje obecnie świat

Obecna napięta sytuacja międzynarodowa znajduje swój wyraz w gwałtownym wyścigu zbrojeń, który jest problemem przede wszystkim ekonomicznym. Dlatego słuszne jest twierdzenie, że światowa wojna ekonomiczna właściwie już się rozpoczęła. Chodzi o to, jaki jest jej stan obecny i jakie są jej szanse? Nad tym zagadnieniem zastanawiają się bardzo poważnie ekonomiści i publicyści wszystkich krajów, z pośród których Francuz A. L. Jeune podał w ostatnich dniach szczegółowe cyfry i obliczenia.

Wynika z nich, że Niemcy w obecnej chwili, po pochłonięciu Austrii i Czechosłowacji, wydają rocznie na zbro-

jenia około 30 miliardów złotych. Anglia wydaje minimalnie 16 miliardów. Jest to cyfra, którą w kwietniu podał w Izbie Gmin sir John Simon, minister skarbu, oświadczając równocześnie, że niewątpliwie suma ta zostanie wkrótce podwyższona. Francja ze swej strony wydaje około 8 miliardów; Sowiety w budżecie swoim określiły wydatki na cele wojskowe w sumie około 45 miliardów zł. Jeśli się doda do tego wydatki na cele wojenne Włoch, Japonii, Ameryki i innych państw, to wynika stąd, że świat wydaje w roku 1939 przeszło 300 milionów złotych dziennie na zbrojenia.

Włosi nienawidzą swych „przyjaciół“ z Rzeszy

Charakterystyczny incydent we Florencji

We Florencji doszło do rozruchów antyniemieckich. Kupiec niemiecki Kurt Schmerze, który przyjechał do Włoch z ramienia pewnej firmy berlińskiej miał zatarg z szoferem taksówki. — Schmerze mówił wyłącznie po niemiecku, a szofer, niezbyt przychylnie usposobiony do „przyjaciół z osi“ — udawał, że nie rozumie go.

W pewnej chwili zdenerwowany Schmerze wyraził się ubliżająco o Włochach. Szofer pobił go za to. Nadbiegł policjant, który usiłował aresztować szofera. Ponieważ działo się to na postoiu taksówek — zebrała się więk-

sza ilość kolegów szofera, którzy oświadczyli, że nie pozwolą kolegi aresztować. Wynikła ogólna bójka, w której poturbowano do nieprzytomności policjanta i Niemca. Zebrana przy tym incydencie ludność Florencji wznosiła okrzyki antyniemieckie.

Wkrótce potem przybył większy oddział policji, który aresztował szofera. Następnie utworzył się pochód z pośród przechodniów, którzy kroczą krok w krok za aresztowanymi manifestowali przeciwko Niemcom i Hitlerowi.

Polsko-francuska umowa turystyczna

Jak się dowiadujemy, nowa polsko-francuska umowa turystyczna została już zawarta na rok bieżący.

Umowa ta nie różni się zasadniczo od umowy zeszłorocznej. Tak więc w myśl umowy osobom, wyjeżdżającym w celach turystycznych do Francji, będą wydawane paszporty ulgowe za opłatą 40 zł. przy wyjazdach indywidualnych oraz 25 zł. przy zbiorowych. Na tydzień pobytu turysta będzie mógł otrzymać czeki na kwotę od 500 do 1.200 franków. Umowa ta wejdzie w życie w czerwcu r. b.

Z uwagi na powiększone możliwości polsko-francuskiej wymiany towarowej, prawdopodobnie w roku bieżącym będą mogły być przeznaczone większe kwoty na turystykę do Francji. (wt)

Ofiary na FON

Miejski Komitet Funduszu Obrony Narodowej w Łodzi informuje, że nadal złożyły ofiary na FON, następujące osoby:

- Konstanty Biegański — 3 widelce platerowane, Róża Fajbusiak — obrączkę złotą, trzy pierścionki złote, Lajb Lasman — 1.135 kg. srebrnych monet i 52 dkg srebrnych przedmiotów. Tyla Fogiel — 20 i pół dkg. srebrnych, niklowych i miedzianych monet, Miria Lewin — 5 szt. po 50 kop. i koronki złote, Amalia Rupprecht — obrączkę złotą i Zofia Kwiatkowska — obrączkę złotą.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 7 czerwca 1939 r.

Dziś gospodarczy — tel. 211-66.

Samowystarczalność żywnościowa Polski

Przysposobienie wojenne Polski pod względem żywności jest zadaniem bez porównania, łatwiejszym aniżeli to ma miejsce w odniesieniu do szeregu innych krajów.

Przeglądając listę artykułów zasadniczych dla wyżywienia ludności obejmującą: chleb czy suchary (żyto, pszenica), kasze, kartofle, mięso i tłuszcze, ryby, jarzyny, nabiał, sól, cukier — nie natrafiamy na żadną pozycję deficytową o ile chodzi o stosunek produkcji krajowej do konsumpcji. Pomijając spożycie zbytkowe (np. owoców południowych) ulegające z wybuchem wolny gwałtownej redukcji, jesteśmy skazani na import (w skromnym gospodarstwie domowym) — bodaj tylko co do przypraw i napojów codziennych, kawy i herbaty, i co do tych zresztą napojów obyczaj panujący w Polsce są o wiele mniej wymagające aniżeli w wielu innych krajach (np. co do kawy w Skandynawii, w Niemczech, czy w Italii; co do herbaty — w Anglii czy w Rosji). Jeżeli do aprowizacji w obszerniejszym znaczeniu zaliczać tytoń — mamy i tą pozycję nie samo-wystarczającą.

Oczywista, wojna powoduje poważne zmiany w produkcji żywnościowej. Jednym z celów zawczasu — jak wiemy — szkieletowo przygotowywanej gospodarki wojennej jest właśnie zapewnienie maximum niezmienności tej produkcji. Doświadczenia ujemne obecnego pokolenia z okresu wojny światowej 1914—18 są zupełnie niemiarodajne ponieważ wtedy ziemie polskie były terenem eksploatacyjnym wojsk państw obcych, cierpiących we własnym kraju na ogromne niedobory aprowizacyjne.

Jeżeli nawet z ostrożności przyjąć pewien procent mniejszej wydajności produkcyjnej w zakresie żywności spowodowany przestawieniem się gospodarstwa, m. in. wskutek wycofania z produkcji znacznej części męskiej siły roboczej, ewent. upośledzenia metod uprawy czy hodowli, a zarazem wzrostu konsumpcji (w uwzględnieniu większego spożycia żołnierzy) — to i w tym wypadku rachunek jest zadawalający.

Posiadamy bowiem rezerwę rachunkową wynikającą z nadwyżek wywozowych, które — aczkolwiek z roku na rok zmienne są — zarówno w produkcji roślinnej jak i — w ostatniej dekadzie lat — zwierzęcej, bardzo znaczne z marży powstałe wskutek wzrostu spożycia wielu artykułów (np. mięsa którego konsumpcja na głowę ludności w ciągu ostatniej dekady lat podniosła się w Polsce z 18,7 na 21,6 kg. na głowę ludności); na okres wojenny marża ta uległaby zapewne zmniejszeniu.

W danych warunkach gromadzenie zapasów przez państwo ma znaczenie uzupełniające.

Gromadzenie zapasów przez jednostki — niewątpliwie przy zachowaniu spokojnego, nienerwowego tempa, wskazane i zalecane — ma służyć raczej ułatwieniu przejścia na gospodarkę wojenną w jej pierwszych dniach. az.

Zniesienie akcyzy przy imporcie do Kanady

W Kanadzie została zniesiona pobierana dotychczas przy imporcie, jako dołatkowa opłata od cła i do 8 proc. podatku od sprzedaży — 3 proc. akcyza. Zniesienie akcyzy odnosi się do wszystkich towarów importowanych do Kanady.

Usunięcie akcyzy wpłynie niewątpliwie na rozwój eksportu do Kanady (m. in. i towarów polskich), ułatwiając konkurencyjność z towarami pochodzącymi z krajów Imperium brytyjskiego, które przy imporcie do Kanady były zawsze wolne od akcyzy. (pp)

Olbrzymie zamówienia wojskowe w Anglii

Stuprocentowe uruchomienie angielskiego przemysłu włókienniczego. — Rząd angielski zakupił 3 miliony funtów wełny

Firmy tekstylne w Lancashire otrzymały w ub. tygodniu duże zamówienie rządowe na dostawę około 20 mln. metrów wojskowych materiałów włókienniczych. Materiały te będą przeważnie produkowane z bawełny i są przeznaczone dla umundurowania nowych formacji wojskowych, które zostają obecnie tworzone, na skutek

wprowadzenia w Anglii obowiązkowej służby wojskowej.

W związku z tym angielska Federacja Przemysłu Włókienniczego odbyła ostatnio specjalne posiedzenie w Manchester, na którym zostały uzgodnione ogólne warunki. Fabryki tekstylne przy stąpią natychmiast do wykonania zamówień rządowych, przy czym całość

będzie wykonana, według przewidzianego programu, w ciągu dwóch miesięcy.

By przyspieszyć produkcję tych materiałów, rząd angielski uwzględnił postulat przemysłu włókienniczego w sprawie cen i wysokości różnych stawek za wykonanie zamówienia. W wyniku wspólnych narad pomiędzy przedstawicielami angielskiego ministerstwa wojny a przedstawicielami przemysłu włókienniczego — postanowiono podwyższyć ceny za farbowanie o 10% za przedzenie o 8 1/2%. Podwyżka cen jest związana ze wzrostem obciążenia angielskiego nowymi podatkami i specjalnymi opłatami, pobieranymi na wydatki zbrojeniowe.

Jednocześnie z udzieleniem zamówień angielskiemu przemysłowi włókienniczemu, rząd zakupił 3 mil. funtów wełny i przystąpił do produkcji materiałów tekstylnych na własną rękę w zakładach przemysłowych.

Ten system wykonywania zamówień rządowych nie był dotychczas w Anglii praktykowany, gdyż jest uważany za sprzeczny z zasadami gospodarki indywidualnej. Rząd angielski uważał jednak za stosowne w obecnych warunkach politycznych przyspieszenie wszelkimi możliwymi środkami produkcję materiałów, koniecznych dla punktu, nowotworzącej się armii. Z punktu, należy, że poszczególne umowy na wykonanie zamówień zostały uzgodnione z odnośnymi federacjami przemysłowymi i fabrykami, które są członkami zrzeszeń przemysłowych nie otrzymali zamówień rządowych.

Potrącanie należności za świadectwa przemysłowe ze scalonego podatku obrotowego

Przestarzała forma świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych została zniesiona ustawą o podatku obrotowym, obowiązującą od stycznia 1939 r., co przyczyniło się znacznie do uproszczenia techniki podatkowej. Należność za świadectwa przemysłowe wkałkulowane w nowe stawki podatkowe.

Ze względów jednak budżetowych celem utrzymania w roku budżetowym 1938-39 przewidywanych wpływów ze świadectw przemysłowych, ustawodawca — mimo wprowadzenia od 1939 r. podwyższonych stawek podatkowych — utrzymał w tym roku również pobór opłat za świadectwa przemysłowe z tym, że należność za świadectwa została potrącona z zaliczek względnie wymiaru podatku obrotowego za 1939 r., uiszczonego przez osoby, opłacające podatek obrotowy.

Jednak ani przepisy ustawy o podatku obrotowym ani rozporządzenie wykonawcze nie podają sposobu, w jaki mają otrzymać zwrot swej należności

za świadectwa przemysłowe przedsiębiorstwa, sprzedające towary, podlegające scalonemu podatkowi obrotowemu. Przedsiębiorstwa te opłacają bowiem podatek obrotowy za pośrednictwem wytwórcy danego produktu. Niepotrącenie należności za wykupione przez nie świadectwa przemysłowe spowodowałoby podwójne obciążenie tych przedsiębiorstw: raz z tytułu świadectw przemysłowych, a drugi raz z tytułu ekwiwalentu za zniesione świadectwa, zawartego w podwyższonych stawkach.

Celem uniknięcia podwójnego opodatkowania, związek izb przemysłowo-handlowych wystąpił do ministerstwa skarbu z wnioskiem o jednakowe traktowanie przedsiębiorstw, dokonywających obrotów towarami, podlegającymi scalonemu podatkowi, ak i opłacającymi podatek obrotowy w zwykłej formie oraz o przyznanie im zwrotu należności za świadectwa względnie zarachowanie tej jako nadpłaty. (IS)

Konkurencja w produkcji konfekcyjnej pomiędzy Łodzią a Tarnowem

W związku z rozpoczynającym się niebawem sezonem w przemyśle konfekcyjnym, sfery zainteresowane podkreślają, że produkcja konfekcyjna w Łodzi będzie musiała w bieżącym sezonie znowu stoczyć walkę konkurencyjną z produkcją konfekcyjną Tarnowa.

Od szeregu lat, jak wiadomo, Tarnów konkuruje z Łodzią na rynkach konfekcyjnych, przy czym, jak dotychczas, walka konkurencyjna kończyła się zwycięstwem producentów tarnowskich. Atutem Tarnowa w walce konkurencyjnej z Łodzią jest lepsza produkcja pod względem jakościowym. Tarnów posiada doskonałych rzemieślników-

krawców którzy szyją pierwszorzędnie zwłaszcza damską konfekcję. Konfekcja tarnowska znajduje odbiorców nawet na rynkach zagranicznych, gdzie jak wiadomo, przed długi okres czasu panowała niepodzielnie moda wiedeńska.

Na krajowym rynku podczas sezonów ubiegłych, konfekcja tarnowska była bardzo poszukiwana.

Niezależnie od tego, że wyroby konfekcyjne w Tarnowie były lepsze od wyrobów łódzkich, ceny tych wyrobów nie o wiele odbiegały od cen łódzkich. Przeciętna różnica, cen wynosiła około 5 procent.

Niejednokrotnie w praktyce różnica

cen zacierala się wogóle i wówczas odbiorca miał do wyboru konfekcję łódzką i łódzką po jednakowych cenach, z tym, że tarnowska, była jakościowo lepsza.

Atutem Łodzi w walce konkurencyjnej z Tarnowem jest stosunkowo większa siła finansowa przedsiębiorstw konfekcyjnych.

Produkcja konfekcyjna Tarnowa piera się przeważnie na przedsiębiorstwach mniejszych i średnich (niezależnie od własnego kapitału obrotowego).

Łódź, jak wiadomo, opiera się na przedsiębiorstwach większych z związku z powyższym w przemyśle konfekcyjnym w Tarnowie, notujemy się częste niewypłacalności i zalegania się firm, co wpływa dezorganizująco na samą produkcję konfekcyjną.

Przypuszczać należy, że na przyszłość walce konkurencyjnej skorzystają w pierwszym rzędzie konsumenci, rezultatem tej walki będzie w pierwszym rzędzie obniżka cen.

Jeżeli chodzi o horoskopy na przyszły sezon, to, jak już donosiliśmy, powiadają się one naogół pomyślnie.

Międzynarodowa konferencja bawełniana

Donoszą z Nowego Jorku, że Stanów Zjednoczonych A. P. zamierzają w b.r. zwołać międzynarodową konferencję bawełniana. Na konferencji ma być omówiony problem równowagi cen bawełny oraz sprawa równowagi podziału produkcji bawełnianej między wszystkie kraje produkujące i eksportujące. (pp.)

Zwiększenie transakcji warrantowych

ułatwi gromadzenie potrzebnych zapasów

W życiu gospodarczym Polski, transakcje oparte na warrantach, dokonywane są w bardzo niewielkim zakresie. Sprawa ta jest obecnie przedmiotem studiów samorządu przemysłowo-handlowego.

Praktycznie warrant możnaby określić jako dowód ustanowienia zastawu na towarze na zabezpieczenie określonej sumy pieniężnej, płatnej w określonym terminie. Zgodnie z przepisami prawa towar musi znajdować się w magazynach publicznych domów składowych, które są uprawnione do wystawiania warrantów. Z chwilą wystawienia przez publiczny dom składowy i wydanie warrantu przez właściciela towaru wierzycielowi — staje się on papierem obiegowym o cechach zbliżonych do weksłu.

Wyższość warrantu nad weksłem polega na tym, że poza solidarną odpowiedzialnością dłużnika za sumę w nim wypisaną, jako zabezpieczenie służy to

war, znajdujący się w magazynach. Warrant może służyć do uregulowania należności pomiędzy przedsiębiorcami, bądź może być tytułem do uzyskania kredytu bankowego w drodze zwykłego dyskonta.

Jak z powyższego wynika, wszystko wskazywałoby na to, że obieg warrantów powinien rozwijać się równoległe z obiegiem weksli, a w okresie sezonowego czy koniunkturalnego tworzenia się zapasów towarów, ilość warrantów powinna wzrastać.

W wielu krajach warrant stanowi bardzo poważny dział obrotów bezgotówkowych w handlu, co znowu z uwagą na niedostateczny w Polsce obieg pieniężny — powinno być przyczyną szerszego jeszcze niż za granicą zastosowania tego instrumentu wymiany, zwłaszcza jako środka umożliwiającego finansowanie tworzenia zapasów, co jest szczególnie ważne w chwili obecnej.

Giełda pieniężna

Warszawa, 6 czerwca.

Belgia 90.60 — 90.82 — 90.38, Berlin 213.07 — 212.01, Gdańsk 100.25 — 99.75, Holandia 282.40 — 281.12, Kopenhaga 111.58 — 111.02, Londyn 24.93 — 25.00 — 24.86, Nowy Jork 5.30 3/8 — 5.30 1/8, Nowy Jork-kabel 5.31 7/8 — 5.30 5/8, Oslo 125.20 — 125.52 — 124.88, Paryż 14.11, 14.15 — 14.02, Sztokholm 128.40 — 128.72 — 128.08, Zurych 120.15 — 120.45 — 119.85, Włochy 27.97 — 28.04 — 27.90, Helsinki 11.03 — 10.97.

AKCJE: Bank Polski 104.50, Lilpop 84.50 — 83.50, Modrzejów 19.00, Starachowice 52.75 — 52.50.

PAPIERY PROCENTOWE: Poż. Wewnętrzna 60.50, Inwestycyjna I-iej em. 76.50 serie 81.25, II-iej em. 77.75 serie 83.50, Dolarówka 39.75, Konsolidacyjna 61.50 — 61.25 ost. setki i dr. 1 i pół proc. Przem. Polski 81.75, 4 i pół proc. Ziemskie seria V-ta 58.25 — 57.50, 5 proc. Warszawy stare 70.00, 5 proc. Warszawy 1933 r. 61.00 — 68.25 drobne, 5 proc. Warszawy 1936 r. 50.00, 5 proc. m. Łodzi 1933 r. 60.00, 5 proc. Łódzka 1933 r. 55.50.

W obrotach pozagiełdowych: 3 proc. renta państwa odcinki po 1.000 zł. — 49.25 — 49.50, po 500 zł. — 54.50 — 55.00, 5 proc. Warszawy z roku 1933 — odcinki po 100 zł. — 87.

Wczoraj tendencja na giełdzie warszawskiej była słabsza. Papiery procentowe lekko zmniejszyły się. Inwestycyjna I-iej emisji o 100 punktów, II-iej emisji — o 125 punktów, Dolarówka — o 25 punktów, Wewnętrzna i Konsolidacyjna — o 25 punktów.

Z Listów Zastawnych tylko Łódzkie z 1933 r. wykazały 50 punktów do 60 zł. Poza tym wszystkie „stare” straciły 100 punktów, nowa seria V — 100 punktów. Inne wykazały bez zmian.

W dziale akcji baissa. Strata wyniosła dla Banku Polskiego 150 punktów, dla Lilpopa — 100 punktów, Starachowice — 100 punktów, Modrzejów — 50 punktów.

Obroty minimalne.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Zyto 15.75 — 16.00, mąka żytnia razowa 42.25 — 42.50, 41.25 — 23.00, mąka pszenna: 42.25 — 42.50, 41.25 — 38.25 — 39.25, 36.25 — 37.25, mąka pszenna razowa 29.75 — 30.25, mąka pszen- 33.75 — 34.75, 32.75 — 33.75, 26.75 — 27.75, 24.75 — 26.75, 24.75 — 25.75, mąka pastewna 14.75 — 15.75. Reszta notowań bez zmiany.

Tendencja na żyto i pszenice ożywiona, na inne spokojna. Ogólny obrót 1.743 tony.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 6 czerwca.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed roktem
100% Inw. l. em.	76.50	77.50	82.50	80.—
100% Wewn.	60.50	60.75	62.—	65.—
100% Konwers.	—	65.—	67.—	70.—
Dolarówka	39.75	40.50	39.25	41.63
4 1/2% L. Ziem.	57.50	58.50	56.50	65.—
5 1/2% L. Warsz. 1933	66.50	66.50	68.—	73.38
5 1/2% L. Łódz. 1933	60.—	59.50	59.25	65.50
Bank Polski	104.50	106.—	116.—	120.—
Lilpop	84.—	86.—	89.—	74.50
Modrzejów	—	—	63.—	49.—

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 5-go czerwca 1939 roku.

LIVERPOOL: Loco 5.58, czerwiec 5.10, lipiec 4.77, sierpień 4.77, wrzesień 4.68, październik 4.52, listopad 4.51, grudzień 4.51, styczeń 4.51, „Giza” 1: marzec 4.52, kwiecień 4.53, maj 4.54, „Giza” 2: Loco 6.73, czerwiec 5.55, sierpień 6.55, wrzesień 6.53, październik 6.55, listopad 6.58, styczeń 6.60, marzec 6.63, „Giza” 3: Loco 6.63, sierpień 6.58, listopad 5.67, styczeń 5.71, maj 5.72.

BREMA: Loco 11.64, październik 9.27, grudzień 9.60, styczeń 8.97, marzec 8.97, maj 8.93.

ALEKSANDRIA. Sakellaridis: Lipiec 11.77, sierpień 11.93, wrzesień 11.93, październik 11.93, listopad 11.88, styczeń 11.93, marzec 12.02.

Ashmouni: Czerwiec 9.77, sierpień 9.79, październik 9.79, grudzień 9.83, luty 9.90, kwiecień 9.95.

Weksel „in blanco” w stosunkach handlowych

W ogłoszonym niedawno wyroku Sad Najwyższy wypowiedział ważną zasadę w przedmiocie weksli t. zw. „in blanco”, orzekając, że będąc w posiadaniu wekslu niewypelnionego od szeregu banków w normalnym toku działania, nie może posiadacz wekslu tego traktować jako zwykłego wekslu obrotowego bez poinformowania się, jaka umowa towarowa została wydaniu wekslu in blanco, nie może wypełniać go terminem płatności w tych warunkach weksel in blanco jest normalnym wekslem dla stosunków handlowych.

Transakcja wymienna angielsko-amerykańska

Jest narazie nieaktualna

Rozmowy w sprawie zamiany amerykańskiej pszenicy na surowce kolonialne, jak kauczuk i cyna utkwily na martwym punkcie. Holandia narazie nie wykazuje większego zainteresowania tym projektem i pozostawiła całą tę sprawę do uznania Anglii.

Należy zaznaczyć, że również w Anglii istnieją wątpliwości co do możliwości sfinalizowania tych transakcji w najbliższym czasie. Rząd amerykański nie posiada bowiem formalnych uprawnień dla dokonania takiej transakcji i musiałby otrzymać specjalne uprawnienia od kongresu, by móc ewentualnie taką umowę podpisać. Przedstawiciele producentów kauczuku i cyny w Anglii nie chcą wobec tego prowadzić żadnych rozmów, dopóki nie będą mieli pewności, iż rząd amerykański będzie miał możność transakcję taką sfinalizować. (Pat)

Spadek eksportu węgla niemieckiego

Według danych, dotyczących światowego eksportu węgla wynika, że w okresie I kwartału rb., w porównaniu z analogicznym okresem r. ub., eksport węgla niemieckiego zmniejszył się o 25 proc. Ogólny eksport węgla niemieckiego wyniósł bowiem w okresie styczeń — marzec r. ub. 8.248,8 tys. ton, a w tym samym okresie rb. eksport ten wyniósł zaledwie 6.137,9 tys. ton, czyli zmniejszył się o 2.110,5 tys. ton.

Spadek eksportu węgla niemieckiego staje się tym wyraźniejszy, gdy się weźmie pod uwagę, że w tym samym czasie inne kraje europejskie, jak np. Francja, Anglia, Belgia i Holandia zdołały utrzymać swój eksport na poziomie roku ub., a Polska powiększyła nawet eksport węgla o 1.035,0 tys. ton, co stanowi wyżkę o 39,1 proc. Zwiększenie eksportu węgla polskiego tłumaczone jest zresztą przyłączeniem kopalń karwińskich do Polski.

Wstępne badania importowanego towaru

Artykuł 40 prawa celnego przewiduje, że strona upoważniona do rozporządzania towarem, może dokonać wstępnego zbadania towaru, a mianowicie przed złożeniem zgłoszenia celnego na piśmie — zbadać pod kontrolą celną wagę, miarę, ilość sztuk, rodzaj i jakość towarów i w tym celu posługiwać się składowymi wagami. W myśl przepisów tegoż artykułu, Minister Skarbu ustala spis urzędów celnych, w których może się odbywać wstępne badanie towaru.

Spis ten zawarty jest w Dz. Ustaw R. P. nr. 90 z 1934 r. Ostatnio zarządzenie Ministra Skarbu w związku z odzyskaniem ziem Śląska Zaolziańskiego, wprowadziło do spisu tego zmiany, dotyczące okręgu Dyrekcji Cel w Mystowicach.

Po uwzględnieniu tych zmian, wstępne badania zagranicznych towarów może być dokonywane przez strony w następujących urzędach i podurzędach celnych okręgu Dyrekcji Cel w Mystowicach: urzędy celne w Bielsku, Boguminiu, Cieszynie, Chebziu wraz z podurzędami celnymi Nowy Bytom, Lipiny i Lagiewniki Śląskie, Chorzów wraz z podurzędami celnymi Hajduki i Chorzów Huta Północna, Katowice wraz z podurzędami celnymi Katowice, Huta Baildona i Slemianowice, Lublińcu, Makoszowach, Olzie, Pawonkowie (kolonijny), Rudzie Śląskiej, Sosnowcu, Strzybnicy i Sumlinie. (pp)

Dział oficjalny ŁOZPN

Komunikat Nr. 52 Wydziału Gier i Dyscypliny

1. Przenosi się zawody o mistrzostwo kl. „C”:
a) Strzelec-Ch. — Sportion — wyznaczone w dniu 11 czerwca r. b. z godziną 11-iej na godzinę 17.30 — boisko Strzelec-Ch.;
b) A.K.S. — Jutrznia wyznaczone w dniu 11 czerwca b. r. na dzień 10 czerwca b. r., godz. 17.30 — boisko A.K.S.

2. Wyznacza się zawody finałowe o mistrzostwo juniorów:
a) na dzień 8 czerwca b. r., godz. 17.30 Union Touring — P.T.C., boisko U.T.;
b) na dzień 11 czerwca b. r., godz. 11-ta, P.T.C. — U. T., boisko Sokoła, Pabianice.

3. Odwołuje się wyznaczone na dzień 8 czerwca b. r. zawody kwalifikacyjne o mistrzostwo klasy „A” — Ł.K.S. — Ł.T.S.G. Zawody te odbędą się w dniu 11 czerwca b. r. o godz. 17.30 na boisku Ł.K.S. Gospodarzem zawodów wyznacza się Ł.K.S.

Termin zawodów rewanżowych podany będzie dodatkowo po ustaleniu przez obydwaj zainteresowane kluby.

W zamian
za każdy stary aparat „Kodak” bez względu na model otrzymać możesz najnowszy nowoczesny aparat miniaturowy „Kodak” Bantam f.8 w cenie zł. 33.- 25.- przy zamianie zł. 25.-
Informacje w fotoskładach.
Najlepsze zdjęcia na błonach Panatomic - X
Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, plac Napoleona 6

Oddział w Łodzi: Piotrkowska 121

Zadłużenie zagraniczne państwa spadło

Wzrost zadłużenia wewnętrznego

Z zestawienia porównawczego długów państwowych na 1 kwietnia bieżącego roku i 1 października 1938 roku wynika, iż ogólna suma długów w okresie ostatniego półrocza wzrosła z 4.974 milionów złotych na 5.318 milionów złotych, a więc o 344 miln. złotych.

Zadłużenie wewnętrzne państwa na 1 kwietnia rb. wyniosło 2.829 milionów złotych, wobec 2.459 milionów złotych na 1 października 1938 r., wykazując wzrost o 370 miln. zł.

Suma długów zagranicznych w okresie sprawozdawczym spadła o 25,7 miln. złotych, osiągając na 1 kwietnia rb. kwotę 2.489,5 miln. zł. (IS)

Spółka Akcyjna Przemysłu Bawełnianego B. FREIDENBERG w Łodzi

Bilans zamknięcia na dzień 31-go grudnia 1938 roku.

STAN CZYNNY.

I. Majątek stały: Plac z 449.936,68, Budynki z 1.405.079,84, Maszyny z 2.528.295,16, Urządzenie biura z 41.831,63, Urządzenia techniczna z 225.388,90, Samochody z 85.048,83; Razem z 4.735.581,04.

II. Majątek płynny: gotówka w kasie z 10.224,77, gotówka w bankach z 5.799,60, papiery wartościowe z 9.724,54, Weksle w portfelu z 153.722,40, Weksle n/inkasie z 5.258,88, Udziały w innych przedsiębiorstwach z 12.000,00, Materiały surowe z 329.125,77, Materiały pomocnicze z 59.369,62, paliwo z 8.099,—, Dłużnicy: a) odbiorcy z 339.829,72, b) dostawcy z 43.989,69, c) różni z 89.228,51, d) wątpliwe należności z 26.616,38, e) protesty z 16.428,64; Razem z 1.468.169,68. Sumy przechodnie: a) wydatki dotycz. okresu przyszłego z 23.899,50, b) należne świadc. od robotn. z 685,16, c) zaliczki pracownikom z 21.947,46; Razem z 46.532,12.

Straty z lat ubiegłych z 505.366,09.

Ogólna suma stanu czynnego — z 6.755.648,93.

Obligo z tytułu żyr wekslowych z 933.556,19

Różne gwarancje 476.680,72

STAN BIERNY.

I. Kapitały własne: 1) kapitał akcyjny z 1.725.000,00; kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ub. z 2.052.711,78, b) storno za sprzedane maszyny z 45.147,46, dopisano w roku 1938 — z 312.181,76; Razem z 2.319.746,08; 3) Zobowiązania: Pożyczka długoterminowa z 170.455,68 spłacono w 1938 r. z 13.834,68, pozostaje z 156.621,00; 4) Depozyty z 13.830.000, spłacono w 1938 roku z 1.250,—, pozostaje z 12.580,00; 5) Przejściowe różnice kursowe z 121.476,20, zrealizowano w 1938 roku z 14.657,20, pozostaje z 106.819,00; 6) Dywidenda z 103.500,00, wypłacono z 25.185,00 w roku 1938, pozostaje z 78.315,00; 7) Akcepty z 689.333,26; 8) Wierzyciele: a) banki z 1.420,35, b) kredyt hipot. z 56.277,37 c) dostawcy z 371.963,52, d) odbiorcy z 110.142,02, e) różni z 773.123,23, podleg. ukł. z 197.248,34; Razem z 1.510.174,83; 9) Sumy przechodnie: a) zaległe podatki z 13.878,74, b) świadczenia socjalne i pomoc zimowa z 20.281,67, c) prąd, gaz, telefony z 13.025,01; d) Zaległe zarobki i wynagrodzenia z 9.627,15; e) odsetki zaległe z 445,82, f) zadatek odbiorc. 1939 r. z 8.000,00, g) kar y z 205,40; Razem z 65.463,79. Zysk z 91.595,97.

Ogólna suma stanu biernego z 6.755.648,93

Zobowiązania zagraniczne . . . . . z 361.949,35

Różne za gwarancje 476.680,72

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.

WINIEN.

Strata z lat ubiegłych z 401.866,09, Strata n/dłużnikach z 1.276,20, Wydzielona dywidenda z 103.500,—, przeniesienie z rk.: urządzenie biura z 75,—, z rk.: budynki z 1.062,86, z kapitału amortyzacyjnego z 312.181,76, pomoc zimowa z 4.970,85, utrzymanie budynków z 22.554,53, koszty kredytu z 75.395,96, procenty z 619,29 pod. państw. i komunalny z 200.856,13, wynagrodzen. administracji ogóln. z 374.522,49, ofiary z 3.394,20, koszty sprzedaży z 108.384,08, Zysk bilansowy z 91.595,97.

Ogólna suma rubryki winien z 1.702.855,41.

MA.

Zysk sacyjny z 146.675,21, na sprzedanych maszynach z 4.916,85, na sprzedanych samochodach z 1.000,00, na papierach wartościowych z 833,05, z rk.: różnice kursowe złotych 14.913,29 z rk.: fabrykacja z 1.024.865,67, nadpłaty podatkowe z 4.285,25, zamknięcie bilansowe z 505.366,09.

Ogólna suma rybryki ma — z 1.702.855,41.

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dniu 24 maja 1939 r.

Helenów - HAZOMIR Dziś, środa, o godzinie 9 wiecz. Koncert Muzyki Żydowskiej z udziałem chórów i orkiestry HAZOMIRU i Filharmonicznej

Od g. 6.30 Koncert Symfoniczny. Dyr. T. Ryder

Na czele nadkantor

M. KUSEWICKI

Dyrekcja I. ZAKS
Przy fort. p. Pietruszkowa.

Droga do zdobycia pięknej cery to - krem Eukutol

Eukutol
EUK 103

HISZPANIA

BARCELONA, WALENCJA, MADRYT, SEWILLA, TOLEDO.

oryginalne zdjęcia z szeregu miast hiszpańskich, które były ostatnio terenem krwawych walk bratobójczych wyświetla dziś i dni następnych

„FOTOPLASTIKON”

ul. MONIUSZKI 2.
Wstęp 25 gr., młodzież szkolna 15 gr. — Czynny cały dzień bez przerwy.

Zapisy do:

Liceum Gospodarczego Stow. Służba Obywatelska

2-letniej Szkoły Gospodarczej i Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym

przyjmuje kancelaria Szkoły.
Łódź, ul. Wodna 40, tel. 177-73 od godz. 9—15-ej.

Betonowanie, Asfaltowanie i Brukowanie Wjazdów bramowych oraz podwórz

obejmuje i wykonywuje fachowo i solidnie F-ma

„WEMA-W. MATZ” Sp. z o.o.

Łódź, Srebrzyńska Nr. 6, telefon 205-50
F-ma egzystuje od roku 1915.

wytopisz bezpowrotnie tylko świecą dezynfekcyjnymi „FUMIGATORE CIMEX”. Przeprowadzamy dezynfekcje mieszkań pod gwarancją gazami D. G. W.

Zgłoszenia:

„ZAKŁAD DEZYNFEKCYJNY”

Łódź, Al. I Maja 4, tel. 222-60

Bóle

artretyczne, reumatyczne, podagryczne

nawleceć dokuczają na zmianę pogody, w czasie silnej i niepogody. Nieznanymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzmienia, chodzenie, a nawet poruszanie się bywa utrudnione. Ciężkość to powstaje skutkiem nagromadzenia się kwasu moczowego, w ustroju i, jeżeli nie będa racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na skutek przykują do łożka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN” OASECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie, wywołuje obłite wydzielanie się takiego kwasu z moczem i współdziała z ustrojem w walce lego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, łechlaniem, kamica nerwową oraz złą przemianą materii.

Oryginalny „UREMOSAN” OASECKIEGO do nabycia w aptekach.

Do akt Nr. XIII Km. 608/39 i XIII Km. 1097/39.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go Marian Lipiński, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 28-go czerwca i 3 lipca 1939 roku od godz. 11 w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 6 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: maszyny do pisania, maszyny do liczenia, kasy ogniotrwałej, biblioteki, kucharki gazowej, 7 misek białych, 3 umywalki kąpielowych, 2 biurka dębowych, 100 metrów siatki i 5 krzesełek dębowych, oszacowanych na łączną sumę zł. 1440.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 6 czerwca 1939 r.
Komornik:
(—) MARIAN LIPIŃSKI.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje na cele biurowe lokalu parterowego lub na I piętrze, składającego się z 16 pokoi i 1 sali, systemu korytarzowego, o powierzchni użytkowej około 400 m kw., wyposażonego w instalacje oświetlenia elektrycznego, gazową, wodociągową sanitarną i centralnego ogrzewania, położonego w śródmieściu w pobliżu linii tramwajowej.

Oferty na lokale, odpowiadające powyższemu wymogom, składać należy wraz z planami w biurze Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej nr. 11 (III piętro, pokój nr. 57) w terminie do dnia 1 lipca 1939 roku.

Łódź, dnia 6 czerwca 1939 roku.
Zarząd Miejski w Łodzi.

Do akt Nr. VI Km. 1352/39.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 6-go, Stefan Górski, zam. w Łodzi, przy ulicy Dowborczyków Nr. 26 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 23 czerwca 1939 roku od godziny 12—14 w Łodzi przy ulicy Pomorskiej 41a, Kilińskiego 10, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1 fotel, 5 krzeseł, dywan pluszowy, lampa wisząca, szafa do książek, hombonierka i 6 talerzyków kryształowych, szafa do rzeczy, toaleta, dwie nocne szafki, 1 para firanek, sztor, 1 rama, kredens kuchenny, kredens orzechowy, 2 lichtarze i inne oszacowanych na łączną sumę zł. 620.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 1 czerwca 1939 r.
Komornik:
(—) STEFAN GÓRSKI.
Sprawa Mojżesza D. Króla, p-ko R. R. Landau.

GŁÓWNO (Stary Warchałów) 117 pokojowe mieszkanie, oszkłone wanny, natychmiast do wynajęcia — także garaż. Willa „Zalesie” telefon 150.29.

Włodzimierzów

Pensjonat „TRZY LILIE”
N. WAJCMANOWEJ

Al. Aleja. Jedyny pensjonat skanalski w wany. Bieżąca woda w pokojach, światło elektryczne.

Inform.: Tel. 182-43, 9—2 i 4—6 p.

Do akt Nr. Km 1154/39/XI.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XI-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zamenhofska 4, na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 13-go czerwca 1939 roku o godz. 11 w Łodzi, przy ul. Zawadzkiej Nr. 23 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: mebli, kasy fortepianu, oszacowanych na łączną sumę zł. 570.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 24 maja 1939 r.
Komornik:
(—) S. BEDNAREK.

Do akt Nr. XIII Km. 955/39.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go Marian Lipiński, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 28-go czerwca 1939 roku od godz. 11 w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej nr. 89 i Nawrot 10 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1000 metrów pluszu wytłaczanego, maszyny do pisania, kasy ogniotrwałej, 4 biurko, 4 półki drewnianych i kontuaru, oraz 15 krosien tkackich, 1 szpulmaszyny, 5 traibmaszyn, snowadła i motoru elektrycznego firmy „Skoda” oszacowanych na łączną sumę zł. 11.235.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 2 czerwca 1939 r.
Sprawa f. „Lee Spinning Company Limited”, p-ko f. „Aleksander Wowski i S-ka” w likwidacji i Zelmanowi Kutenbergowi.
Komornik:
(—) MARIAN LIPIŃSKI.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski poszukuje lokalu na składnicę, zawierającego pomieszczenia o łącznej powierzchni użytkowej około 2000 m kw.

Oferty z podaniem szczegółowych warunków najmu i planami składankę należy w biurze Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej nr. 11 (III piętro, pokój nr. 57) w terminie do dnia 15 czerwca 1939 r.

Łódź, dnia 1 czerwca 1939 r.
Zarząd Miejski w Łodzi.

Do akt Nr. Km 13/39/XI.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XI-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zamenhofska 4, na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 13-go czerwca 1939 roku o godz. 11 w Łodzi przy ul. Śródmiejskiej 25 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: — mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 630.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 24 maja 1939 r.
Komornik:
(—) S. BEDNAREK.

Lokale

POKÓJ umeblowany oddzielnie w ście, łazienka do wynajęcia. Piotrkowska 56, m. 57.

LOKAL fabryczny ponad 70 m kw. (chętnie w pobliżu fabryk) poszukiwany od zaraz. Oferty „A. Z.” do Republiki.

2 POKOJE kuchnia, wyg., IV p. do wynajęcia. Legionów 44.

DO WYNAJĘCIA od 1 lipca 3 pokoje kuchnia, wygodny, pierwsze piętro. Przejazd 19.

Do akt Nr. Km 1251/39/XI.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XI-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zamenhofska 4, na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 13-go czerwca 1939 r. o godz. 11 i 13 w Łodzi, przy ul. Zawadzkiej Nr. 20 i Al. I Maja Nr. 19 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 9 sztuk materiału, 200 mtr. materiału ze sztucznego jedwabiu, 1 sztuka materiału t.zw. „tybet” i mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 1490.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 24 maja 1939 r.
Komornik:
(—) S. BEDNAREK.

Sprawa f. „Lee Spinning Company Limited”, p-ko f. „Aleksander Wowski i S-ka” w likwidacji i Zelmanowi Kutenbergowi.

Komornik:
(—) MARIAN LIPIŃSKI.

Dr. Ludwik FAB

Choroby skórne i weneryczne

Nawrot 7 tel. 128-07
przym. 10 12 i 5-7-ej.

DR. MED.

S. Kantor

Specj. CHOR. SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH
ul. PIOTRKOWSKA 90
Telef. 129-45.

Przyjmuje od 8—2 i od 6—9 wiecz w niedziele i święta od 8—2 po poł.

DR. MED.

WOŁKOWYSKI

Specj. chor. wenerycznych, seksualnych i skórnych

Cegielnia na 11 tel. 23802
przym. od 8—12 i od 5—9 w niedz. i święta od 9—1

Roman Bornstein

Traugutta 9, telef. 223-16

Uzdrowiska i letniska

PENSJONAT dla MŁODZIAŻY w nowoczesnym pięknie położonym domu nad Pilicą (Inowłódz) — konstruktor, własna plaża, łódki, kajaki Inform. E. Lindenfeldowa Przejazd 19 w godzinach 9—12 i 3—5 telef. 121-41.

„ZACISZE LEŚNE” pensjonat Ady Szykier-Zoltkierowej i Stefani Rusakowej przyjmuje zamówienia. Informacje w Łodzi, tel. 275-24 i 14-15. Telefon na miejscu Poddebice 30.

GŁÓWNO, pens. „Amelin” pod kierownictwem A. Kaufman, przyjmuje zamówienia. Inf. w Łodzi, tel. 137-92.

WŁODZIMIERZÓW: Pensjonat „Alia” poleca się. Ceny przystępne Informacje listowne, poczta Przyglów, 10

Rozmaite

TANIO II-gi gatunek najmodniejszego obrusów, ręczników, chusteczek, rek, pończoch. Chari, Piotrkowska 3-je wejście.

APARAT „LEICA” z wbudowanym ległośniomierzem poszukiwany. Ty „Leica” do Republiki.

ROWERZYSTA — do 3-kołowego wózka, poszukiwany „Stambul” Kościuszki 17.

PLAŻA, Emilji 33, staw Scheiblera da 1938 r. z wystawienia A. Król, czynna co dzień, łódki, kajaki, ryb. Dojazd 10 do Głębokiej.

MORDZANOWSKI EDWARD, zginął w woj. wód osobisty, wyd. w gm. Brus.

WEKSEL na zł. 300.—, pl. 30 listopada 1938 r. z wystawienia A. Król, zlecenie A. Grinsztajna został zakupiony. Informacje proszę kierować pod nr. tel. 172-67.

SURA MARIA SZULIMOWICZ, zginęła w woj. wód osobisty, wyd. w gm. Brus.

GABINET KOSMETYKI

lecniczej i toaletowej

Z. SZWALBE

dyplom Uniwersytecki
MONIUSZKI 1, telef. 127-99
Usuwanie wszelkich defektów cery. Usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpecących włosów.
Przyjmuje 10—2 i 4—8 wiecz.

Niewiażski

Specj. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych.

Andrzeja 5, tel. 159-40
Przyjmuje od 8—1 i od 5—9 w niedziele i święta 9 12, ze stałymi łózkami

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 45. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. Dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 680-626.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.

Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA:

Powierzchnia strony 420 mm X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubiny w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobnie za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Stosunek reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu ogłoszenia drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Gilch, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki” — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama” — Edmund Portoszek, odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Łosiew. Wszyscy zamieszkali w Łodzi.

WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp. — Oddito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 49 i 66.